

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o rachunkowości oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Jednostki, z wyjątkiem jednostek, o których mowa w ust. 1e pkt 1- 6, które za poprzedni rok obrotowy nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:

- 1) 17 000 000 zł - w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
- 2) 34 000 000 zł - w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
- 3) 50 osób - w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty - mogą dokonywać kwalifikacji umów, o których mowa w ust. 4, według zasad określonych w przepisach podatkowych i nie stosować przepisów ust. 4 i 5.”;

2) w art. 26 w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Termin i częstotliwość inwentaryzacji, określone w ust. 1 pkt 1 i 2, uważa się za dotrzymane, jeżeli inwentaryzację.”;

3) w art. 28:

a) ust. 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Jednostki, z wyjątkiem jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 1e pkt 1 - 6, które za poprzedni rok obrotowy nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:

- 1) 17 000 000 zł - w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
- 2) 34 000 000 zł - w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
- 3) 50 osób - w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty

¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniającą dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy (Dz. Urz. UE L 330 z dnia 15.11.2014 r. s. 1).

- mogą przy obliczaniu kosztu wytworzenia produktu zgodnie z ust. 3, do kosztów bezpośrednich doliczyć koszty pośrednie związane z wytworzeniem tego produktu, niezależnie od poziomu wykorzystania zdolności produkcyjnych. Ustalony w ten sposób koszt wytworzenia nie może być wyższy od możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. ”,

b) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Lokaty, których ryzyko ponosi ubezpieczający, są wyceniane przez zakład ubezpieczeń na życie według wartości godziwych ustalonych na dzień bilansowy. Różnice między wartością godziwą a wartością według cen nabycia albo kosztu wytworzenia tych lokat odpowiednio zwiększają lub zmniejszają rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na życie, których ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający. Wartość godziwą nieruchomości określa rzeczoznawca majątkowy co najmniej raz na 5 lat. Wartość godziwą nieruchomości położonych za granicą oraz zagranicznych instrumentów finansowych ustala się według zasad obowiązujących w kraju ich pochodzenia. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie wartości godziwej innych lokat niż nieruchomości, to wycena instrumentów finansowych, dla których ustalony jest termin wymagalności, następuje według skorygowanej ceny nabycia, z uwzględnieniem trwałej utraty wartości.”;

4) w art. 41 uchyla się ust. 3;

5) w art. 44 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wynik techniczny ubezpieczeń stanowi różnicę między przychodami ze składek, pozostałymi przychodami technicznymi a wypłaconymi odszkodowaniami, świadczeniami i zmianami rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, z uwzględnieniem udziału reasekuratorów w składce, odszkodowaniach i zmianach stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, oraz kosztami działalności ubezpieczeniowej i pozostałymi kosztami technicznymi. W przypadku gdy:

1) przychody z lokat przeznaczone są zgodnie z odrębnymi przepisami na zwiększenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,

2) zakład ubezpieczeń prowadzący działalność ubezpieczeniową w dziale ubezpieczeń na życie lub zakład reasekuracji prowadzący działalność reasekuracyjną w zakresie reasekuracji ubezpieczeń na życie inwestują łącznie środki wolne niestanowiące pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i środki stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

- to przychody i koszty działalności lokacyjnej wykazuje się w technicznym rachunku ubezpieczeń.";

6) w art. 46:

a) w ust. 5 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) dla jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 2, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz jednostek, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239 i 395) - w załączniku nr 6 do ustawy.",

b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Jednostki, o których mowa w ust. 5 pkt 6 mogą sporządzać bilans zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy.";

7) w art. 47:

a) w ust. 4 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) dla jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 2, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz jednostek, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - w załączniku nr 6 do ustawy.",

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Jednostki, o których mowa w ust. 4 pkt 6, mogą sporządzać rachunek zysków i strat zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy.";

8) w art. 48 dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Zakres informacji dodatkowej dla jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 2, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz w ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239 i 395) określa załącznik nr 6 do ustawy.

6. Jednostki, o których mowa w ust. 5 mogą sporządzać informację dodatkową zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy.";

9) w art. 49:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Sprawozdanie z działalności jednostki obejmuje również - o ile jest to istotne dla oceny rozwoju, wyników i sytuacji jednostki - co najmniej:

1) kluczowe finansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki;

- 2) kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki oraz informacje dotyczące zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego.",
- b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
- „3a. W przypadku gdy istnieje powiązanie pomiędzy wartościami wykazanymi w rocznym sprawozdaniu finansowym a informacjami w sprawozdaniu z działalności jednostki, sprawozdanie z działalności jednostki powinno zawierać odniesienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym, a także dodatkowe wyjaśnienia do tych kwot.",
- c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Jednostka mała i jednostka mikro mogą nie wykazywać w sprawozdaniu z działalności wskaźników oraz informacji, o których mowa w ust. 3 pkt 2.";
- 10) po art. 49a dodaje się art. 49b w brzmieniu:
- „Art. 49b. 1. Jednostka, o której mowa w art. 3 ust. 1e pkt 1 – 6, będąca spółką kapitałową, spółką komandytowo–akcyjną lub taką spółką jawną lub komandytową, której wszystkimi wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo–akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej, pod warunkiem, że w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe oraz w roku poprzedzającym ten rok przekracza następujące wielkości:
- 1) 500 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty oraz
 - 2) 85 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego lub 170 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy
- zawiera dodatkowo w sprawozdaniu z działalności - jako wyodrębnioną część - oświadczenie na temat informacji niefinansowych.
2. Oświadczenie na temat informacji niefinansowych obejmuje co najmniej:
- 1) zwięzły opis modelu biznesowego jednostki;
 - 2) kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki;
 - 3) opis polityk stosowanych przez jednostkę w odniesieniu do zagadnień społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw

człowieka oraz przeciwdziałania korupcji i łapownictwu, a także opis rezultatów stosowania tych polityk;

- 4) opis procedur należytej staranności - jeżeli jednostka je stosuje w ramach polityk, o których mowa w pkt 3;
- 5) opis istotnych ryzyk związanych z działalnością jednostki, mogących wywierać niekorzystny wpływ na zagadnienia, o których mowa w pkt 3, w tym ryzyk związanych z produktami jednostki lub jej relacjami z otoczeniem zewnętrznym, w tym z kontrahentami, a także opis zarządzania tymi ryzykami.

3. Sporządzając oświadczenie na temat informacji niefinansowych, jednostka przedstawia informacje niefinansowe w stopniu w jakim są one niezbędne dla oceny rozwoju, wyników i sytuacji jednostki oraz wpływu jej działalności w odniesieniu do zagadnień, o których mowa w ust. 2 pkt 3.

4. W przypadku gdy istnieje powiązanie pomiędzy wartościami wykazanymi w rocznym sprawozdaniu finansowym a informacjami w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych, oświadczenie na temat informacji niefinansowych powinno zawierać odniesienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym, a także dodatkowe wyjaśnienia do tych kwot.

5. Jeżeli jednostka nie stosuje polityki w odniesieniu do jednego lub kilku zagadnień, o których mowa w ust. 2 pkt 3, w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych jednostka podaje powody braku danej polityki lub polityk.

6. Jednostka w wyjątkowych przypadkach może pominąć w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych informacje dotyczące oczekiwanych zdarzeń lub spraw będących przedmiotem toczących się negocjacji, jeżeli — zgodnie z uzasadnioną opinią kierownika jednostki oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę — ujawnienie takich informacji miałoby istotnie szkodliwy wpływ na sytuację rynkową jednostki. Jednostka nie może pominąć tych informacji, jeżeli uniemożliwi to prawidłową i obiektywną ocenę rozwoju, wyników i sytuacji jednostki oraz wpływu jej działalności w odniesieniu do zagadnień, o których mowa w ust. 2 pkt 3.

7. Jeżeli jednostka pominie w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych informacje, o których mowa w ust. 6, informuje o tym w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych.

8. Jednostka, sporządzając oświadczenie na temat informacji niefinansowych, może stosować dowolne zasady, w tym własne zasady, krajowe, unijne lub międzynarodowe

standardy, normy lub wytyczne. W oświadczeniu jednostka zawiera informację o tym, jakie zasady, standardy, normy lub wytyczne zastosowała.

9. Jednostka może nie sporządzać oświadczenia na temat informacji niefinansowych jeżeli wraz ze sprawozdaniem z działalności sporządzi odrębnie sprawozdanie na temat informacji niefinansowych. Jednostka zamieszcza w sprawozdaniu z działalności informację o sporządzeniu odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych zgodnie z wymogami określonymi w ust. 2-8. Do sprawozdania na temat informacji niefinansowych przepisy art. 4a ust. 1, art. 45 ust. 4 i ust. 5, art. 52 ust. 3 pkt 2, art. 68, art. 69 ust. 1 oraz art. 73 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

10. Przyjmuje się, że jednostka sporządzająca oświadczenie na temat informacji niefinansowych lub sprawozdanie na temat informacji niefinansowych zgodnie z wymogami ustawy, spełnia obowiązek ujawnienia wskaźników oraz informacji, o których mowa w art. 49 ust. 3 pkt 2.

11. Jednostka będąca jednostką zależną, w tym jednostką dominującą niższego szczebla, może nie sporządzać oświadczenia na temat informacji niefinansowych lub sprawozdania na temat informacji niefinansowych, jeżeli jednostka dominująca wyższego szczebla mająca siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego sporządza oświadczenie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych lub sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, zgodnie z przepisami prawa państwa członkowskiego, któremu podlega, i którym to oświadczeniem lub sprawozdaniem obejmuje tę jednostkę i jej jednostki zależne każdego szczebla. W takim przypadku jednostka ujawnia w sprawozdaniu z działalności nazwę i siedzibę jednostki dominującej wyższego szczebla, sporządzającej oświadczenie lub sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, które obejmuje tę jednostkę i jej jednostki zależne każdego szczebla.";

11) w art. 55:

a) w ust. 2a zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego dołącza się sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej, sporządzone odpowiednio według wymogów, o których mowa w art. 49 ust. 2-3a, z tym że w przypadku informacji określonych w art. 49 ust. 2 pkt 5, należy podać informacje o udziałach własnych posiadanych przez jednostkę dominującą, jednostki wchodzące w skład grupy kapitałowej oraz osoby działające w ich imieniu.”,

b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b - 2e w brzmieniu:

„2b. Jednostka dominująca, będąca:

- 1) jednostką, o której mowa w art. 3 ust. 1e pkt 1 – 6, oraz
 - 2) spółką kapitałową, spółką komandytowo - akcyjną lub taką spółką jawną lub komandytową, której wszystkimi współnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej, oraz
 - 3) jednostką dominującą grupy kapitałowej, jeżeli łączne dane jednostki dominującej oraz wszystkich jednostek zależnych każdego szczebla, na dzień bilansowy roku obrotowego oraz na dzień bilansowy roku poprzedzającego rok obrotowy:
 - a) po dokonaniu wyłączeń konsolidacyjnych, o których mowa w art. 60 ust. 2 i 6, przekraczają wielkości, o których mowa w art. 49b ust. 1, lub
 - b) przed dokonaniem wyłączeń konsolidacyjnych, o których mowa w art. 60 ust. 2 i 6, przekraczają następujące wielkości:
 - 500 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty oraz
 - 102 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego lub 204 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy
- zawiera dodatkowo w sprawozdaniu z działalności grupy kapitałowej - jako wyodrębnioną część - oświadczenie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych sporządzone odpowiednio według wymogów określonych w art. 49b ust. 2 - 8.

2c. Jednostka dominująca może nie sporządzać oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych pod warunkiem, że wraz ze sprawozdaniem z działalności grupy kapitałowej sporządzi odrębnie sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych. Jednostka zamieszcza w sprawozdaniu z działalności grupy kapitałowej informację o sporządzeniu odrębnego sprawozdania grupy kapitałowej zgodnie z wymogami określonymi w art. 49b ust. 2-8. Do sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych przepisy art. 4a ust. 1, art. 45 ust. 4 i ust. 5, art. 52 ust. 3 pkt 2, art. 68, art. 69 ust. 3 oraz art. 73 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

2d. Przyjmuje się, że jednostka dominująca, która sporządza oświadczenie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych lub sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych zgodnie z wymogami ustawy, spełnia obowiązek ujawnienia wskaźników oraz informacji, o których mowa w art. 49 ust. 3 pkt 2 mającym odpowiednio zastosowanie do sprawozdania z działalności grupy kapitałowej zgodnie z art. 55 ust. 2a.

2e. Jednostka będąca jednostką dominującą niższego szczebla, może nie sporządzać oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych lub sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, jeżeli jednostka dominująca wyższego szczebla mająca siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego sporządza oświadczenie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych lub sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, zgodnie z przepisami prawa państwa członkowskiego, któremu podlega, i którym to oświadczeniem lub sprawozdaniem obejmie tę jednostkę i jej jednostki zależne każdego szczebla. W takim przypadku jednostka ujawnia w sprawozdaniu z działalności nazwę i siedzibę jednostki dominującej wyższego szczebla, sporządzającej oświadczenie lub sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, które obejmie tę jednostkę i jej jednostki zależne każdego szczebla.";

12) w art. 56 w ust. 2a pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) jednostka dominująca niesporządzająca skonsolidowanego sprawozdania finansowego ujawni w informacji dodatkowej informacje wymienione w załączniku nr 1 do ustawy w części "Dodatkowe informacje i objaśnienia" w ust. 7 pkt 4.";

13) w art. 65:

a) w ust. 3 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) poinformować, czy jednostka, o której mowa w art. 49b ust. 1 sporządziła oświadczenie na temat informacji niefinansowych lub sprawozdanie na temat informacji niefinansowych;"

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Przepisu ust. 3 pkt 4 nie stosuje się do informacji w sprawozdaniu z działalności, o których mowa w art. 49 ust. 3 pkt 2 oraz oświadczenia na temat informacji niefinansowych i sprawozdania na temat informacji niefinansowych .";

14) w art. 69 dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. W przypadku, o którym mowa w art. 49b ust. 11, kierownik jednostki składa we właściwym rejestrze sądowym - przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego - oświadczenie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych lub sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych sporządzone przez inną jednostkę dominującą, w ciągu 30 dni od dnia jego zatwierdzenia, nie później niż w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego tej jednostki dominującej.

6. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio do oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych lub sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych zgodnie z art. 55 ust. 2e.”;

15) w art. 73 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Z wyłączeniem dokumentów dotyczących przeniesienia praw majątkowych do nieruchomości, powierzenia odpowiedzialności za składniki aktywów, znaczących umów i innych ważnych dokumentów określonych przez kierownika jednostki, treść dowodów księgowych może być przeniesiona na informatyczne nośniki danych, pozwalające zachować w trwałej postaci zawartość dowodów. Warunkiem stosowania tej metody przechowywania danych jest posiadanie urządzeń pozwalających na odtworzenie dowodów w postaci wydruku, o ile inne przepisy nie stanowią inaczej. Wydruk jest dowodem równoważnym dowodowi księgowemu, z którego treść została przeniesiona na informatyczny nośnik danych.”;

16) w art. 77 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) niesporządzenia sprawozdania finansowego, skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sprawozdania z działalności, sprawozdania z działalności grupy kapitałowej, sprawozdania na temat informacji niefinansowych, o ile jednostka zamieściła w sprawozdaniu z działalności informację o jego sporządzeniu, sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, o ile zawarto w sprawozdaniu z działalności grupy kapitałowej informację o jego sporządzeniu, sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej, skonsolidowanego sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej, sporządzenia ich niezgodnie z przepisami ustawy lub zawarcia w tych sprawozdaniach nierzetelnych danych;”;

17) w art. 79 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) nie składa sprawozdania finansowego, skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sprawozdania z działalności, sprawozdania z działalności grupy kapitałowej,

sprawozdania na temat informacji niefinansowych, o ile jednostka zamieściła w sprawozdaniu z działalności informację o jego sporządzeniu, sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, o ile jednostka zamieściła w sprawozdaniu z działalności grupy kapitałowej informację o jego sporządzeniu, sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej, skonsolidowanego sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej we właściwym rejestrze sądowym, ”;

18) w załączniku nr 2 do ustawy:

a) w części „Bilans” w „Pasywa” poz. IX otrzymuje brzmienie:

„IX. Koszty i przychody rozliczane w czasie

1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów

2. Ujemna wartość firmy

3. Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów”,

b) w części „Rachunek przepływów pieniężnych (metoda pośrednia)” w poz. „A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej” w poz. II. „Korekty

razem” poz. 17. otrzymuje brzmienie:

„17. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów”;

19) dodaje się załącznik nr 6 do ustawy w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej ustawy.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 687 i 996) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8a w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) roczne sprawozdania finansowe oraz roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe grup kapitałowych, w rozumieniu przepisów o rachunkowości, odpisy uchwał o zatwierdzeniu rocznych sprawozdań finansowych i podziale zysku lub pokryciu straty, a także opinie biegłych rewidentów i sprawozdania z działalności jednostek, sprawozdania na temat informacji niefinansowych i sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej lub skonsolidowane sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej, jeżeli obowiązek ich sporządzenia wynika z przepisów szczególnych,”;

2) w art. 40:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) wzmiankę o złożeniu sprawozdania z działalności oraz sprawozdania na temat informacji niefinansowych lub sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych jeżeli przepisy o rachunkowości wymagają ich złożenia do sądu rejestrowego;”;

b) dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) wzmiankę o złożeniu sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej lub skonsolidowanego sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej, jeżeli przepisy o rachunkowości wymagają jego złożenia do sądu rejestrowego;”.

Art. 3. 1. Przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mają zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań sporządzonych za rok obrotowy rozpoczynający się od 1 stycznia 2017 r.

2. Jednostki mogą zastosować przepisy ustawy zmienianej w art. 1, z wyłączeniem art. 46 ust. 5 pkt 6, art. 47 ust. 4 pkt 6 i art. 48 ust. 5 tej ustawy, do sprawozdań sporządzonych za rok obrotowy kończący się po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Renata Łucko
Zastępca Dyrektora
Departamentu Prawnego w Ministerstwie Finansów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

**ZAKRES INFORMACJI WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIU
FINANSOWYM, O KTÓRYM MOWA W ART. 45 USTAWY,
DLA JEDNOSTEK, WYMNIENIONYCH W ART. 3 UST. 2,
Z WYŁĄCZENIEM SPÓŁEK KAPITAŁOWYCH, ORAZ JEDNOSTEK,
O KTÓRYCH MOWA W UST. 3 PKT 1 I 2 USTAWY Z DNIA
24 KWIETNIA 2003 R. O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO
I O WOLONTARIACIE (DZ. U. z 2016 r. poz. 239 i 395)**

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

obejmuje w szczególności:

- 1) nazwę, siedzibę i adres oraz numer we właściwym rejestrze sądowym albo ewidencji;
- 2) wskazanie czasu trwania działalności jednostki, jeśli jest ograniczony;
- 3) wskazanie okresu objętego sprawozdaniem finansowym;
- 4) wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez jednostkę w dającej się przewidzieć przyszłości oraz czy nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez nią działalności;
- 5) omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji), ustalenia wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego w zakresie, w jakim ustawa pozostawia jednostce prawo wyboru.

Bilans

Aktywa

A. Aktywa trwałe

- I. Wartości niematerialne i prawne
- II. Rzeczowe aktywa trwałe
- III. Należności długoterminowe
- IV. Inwestycje długoterminowe
- V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

B. Aktywa obrotowe

- I. Zapasy
- II. Należności krótkoterminowe
- III. Inwestycje krótkoterminowe
- IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

C. Należne wpłaty na fundusz statutowy

Aktywa razem

Pasywa

A. Fundusz własny

- I. Fundusz statutowy
- II. Pozostałe kapitały (fundusze)
- III. Zysk (strata) z lat ubiegłych
- IV. Zysk (strata) netto

B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

- I. Rezerwy na zobowiązania
- II. Zobowiązania długoterminowe
- III. Zobowiązania krótkoterminowe
- IV. Rozliczenia międzyokresowe

Pasywa razem

Rachunek zysków i strat

- A. Przychody działalności statutowej:
 - I. Przychody nieodpłatnej działalności pożytku publicznego
 - II. Przychody odpłatnej działalności pożytku publicznego
 - III. Przychody pozostałej działalności statutowej
- B. Koszty działalności statutowej
 - I. Koszty nieodpłatnej działalności pożytku publicznego
 - II. Koszty odpłatnej działalności pożytku publicznego
 - III. Koszty pozostałej działalności statutowej
- C. Zysk (strata) działalności statutowej (A-B)
- D. Przychody działalności gospodarczej
- E. Koszty działalności gospodarczej
- F. Zysk (strata) działalności gospodarczej (D-E)
- G. Koszty ogólnego zarządu
- H. Zysk (strata) działalności operacyjnej (C+F-G)
- I. Pozostałe przychody operacyjne
- J. Pozostałe koszty operacyjne
- K. Przychody finansowe
- L. Koszty finansowe
- M. Zysk (strata) brutto ($H + I - J + K - L$)
- N. Podatek dochodowy
- O. Zysk (strata) netto ($M - N$)".

Informacje uzupełniające:

Informacje uzupełniające powinny zawierać nieobjęte bilansem oraz rachunkiem zysków i strat informacje i wyjaśnienia niezbędne do oceny gospodarki finansowej jednostki, a w szczególności:

- 1) informacje o wszelkich zobowiązaniach finansowych, w tym z tytułu dłużnych instrumentów finansowych, gwarancji i poręczeń lub zobowiązań warunkowych nieuwzględnionych w bilansie, ze wskazaniem charakteru i formy wierzytelności zabezpieczonych rzeczowo;
- 2) informacje o kwotach zaliczek i kredytów udzielonych członkom organów administrujących, zarządzających i nadzorujących, ze wskazaniem oprocentowania, głównych warunków oraz wszelkich kwot spłaconych, odpisanych lub umorzonych, a także zobowiązań zaciągniętych w ich imieniu tytułem gwarancji i poręczeń wszelkiego rodzaju, ze wskazaniem kwoty ogółem dla każdej kategorii;
- 3) uzupełniające dane o aktywach i pasywach;
- 4) informacje o strukturze zrealizowanych przychodów ze wskazaniem ich źródeł, w tym w szczególności informacje o przychodach wyodrębnionych zgodnie z zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz informacje o przychodach z tytułu składek członkowskich i dotacji pochodzących ze środków publicznych;
- 5) informacje o strukturze poniesionych kosztów;
- 6) dane o źródłach zwiększenia i sposobie wykorzystania funduszu statutowego;
- 7) jeśli jednostka posiada status organizacji pożytku publicznego to zamieszcza w informacji dodatkowej wszystkie dane sprawozdawcze wymagane ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 8) inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki, w tym dodatkowe informacje i objaśnienia wymienione w załączniku nr 1 ustawy o rachunkowości, o ile występują w jednostce.

Uzasadnienie

I. Cel nowelizacji

Celem nowelizacji ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”, jest implementacja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy (Dz. Urz. UE L 330 z 15.11.2014, s. 1). Termin na wdrożenie jej przepisów do polskiego porządku prawnego upływa w dniu 6 grudnia 2016 r. Unia Europejska przyjmując dyrektywę 2014/95/UE kierowała się przede wszystkim zwiększeniem transparentności informacji społecznych i środowiskowych w obszarze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw (ang. corporate social responsibility, CSR), oraz poprawy ich spójności i porównywalności.

Dyrektywa 2014/95/UE wprowadza zmiany powodujące:

1. Rozszerzenie zakresu informacji niefinansowych.

Polegają one przede wszystkim na wprowadzeniu wymogu ujawniania w sprawozdaniu z działalności – w formie oświadczenia na temat informacji niefinansowych - minimum istotnych informacji dotyczących co najmniej zagadnień społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji i łapownictwu (tzw. sprawozdawczość w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu – raporty CSR).

Kraje członkowskie korzystając z opcji w dyrektywie mogą zezwolić na ujawnianie ww. informacji przez spółki w formie odrębnego sprawozdania zamiast w ramach sprawozdania z działalności. Ujawnienia muszą mieć formę m.in. opisu polityki prowadzonej w danym zakresie, jej rezultatów oraz opisu ryzyk i sposobu zarządzania ryzykami w kwestiach niefinansowych.

Spółki mają możliwość raportowania według dowolnie wybranych zasad (krajowych, unijnych lub międzynarodowych), co oznacza także możliwość raportowania według własnych indywidualnych zasad przy zachowaniu minimalnych wymogów ustawowych w zakresie ujawniania tych informacji.

Podmiotami objętymi regulacją będą duże jednostki zainteresowania publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22

października 2014 r. zmieniającą dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy - Dz. Urz. UE L 330 z dnia 15.11.2014 r. s. 1 (tj. jednostki działające głównie na rynku finansowym, w tym m.in.: banki, zakłady ubezpieczeń, emitenci papierów wartościowych dopuszczonych lub ubiegających się o dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego) oraz grupy kapitałowe, w których jednostka dominująca jest jednostką zainteresowania publicznego, spełniające w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe oraz w roku poprzedzającym ten rok następujące kryteria (odnoszące się do dużej jednostki zainteresowania publicznego lub ww. grupy kapitałowej):

- średnioroczne zatrudnienie powyżej 500 osób oraz
- suma aktywów bilansu powyżej 20 mln EUR lub przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów powyżej 40 mln EUR.

2. Wprowadzenie nowych ujawnień w zakresie polityki różnorodności.

Spółki objęte ww. regulacjami w zakresie informacji niefinansowych oraz informacji o polityce różnorodności będą miały obowiązek zastosowania zasady „stosuj lub wyjaśnij” (comply or explain) – tj. w przypadku, gdy dana jednostka nie prowadzi polityki w zakresie jednego lub kilku wyżej wymienionych zagadnień, będzie miała ona obowiązek ujawnić ten fakt oraz podać przyczyny.

Implementacja ww. przepisów unijnych w zakresie dotyczącym rozszerzonego raportowania informacji niefinansowych zostanie przeprowadzona w formie niniejszej zmiany do ustawy o rachunkowości, natomiast w zakresie dotyczącym ujawniania polityki różnorodności – w ramach oświadczenia o ładzie korporacyjnym - poprzez nowelizację rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim. Wprawdzie obowiązek sporządzenia oświadczenia o ładzie korporacyjnym wynika z ustawy o rachunkowości (por. art. 49 ust. 2a), to jednak jego zawartość precyzuje ww. rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych.

Zaproponowane w projekcie podejście do implementacji ww. dyrektywy ws. ujawniania informacji niefinansowych opiera się na uwzględnieniu aktualnego stanu raportowania informacji niefinansowych przez polskie jednostki.

Obecnie jednostki sporządzające sprawozdanie z działalności są zobowiązane - na podstawie art. 49 ust. 3 ustawy o rachunkowości - raportować minimum informacji w następującym zakresie: wskaźniki finansowe i niefinansowe, łącznie z informacjami dotyczącymi zagadnień środowiska naturalnego i zatrudnienia, a także dodatkowe wyjaśnienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym. Natomiast rozbudowana sprawozdawczość na temat informacji niefinansowych ma całkowicie dobrowolny charakter i opiera się na indywidualnych decyzjach poszczególnych jednostek. Część jednostek dodatkowo dobrowolnie sporządza tzw. raporty na temat społecznej odpowiedzialności, zwane raportami CSR. Przykładowo są to spółki giełdowe wchodzące w skład RESPECT Index funkcjonującego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Biorąc powyższe pod uwagę, iż tego rodzaju sprawozdawczość niefinansowa powinna być rozwijana na zasadzie dobrowolności - poprzez trendy rynkowe lub kodeksy dobrych praktyk - w projekcie ustawy nie wprowadza się dodatkowych wymogów ponad to, co jest wymagane dyrektywą 2014/95/UE, tak aby nie zwiększać dodatkowo obciążeń sprawozdawczych dla jednostek ponad te wymagane prawem unijnym, ani nie rozszerzać katalogu jednostek na inne niż największe z katalogu dużych jednostek zainteresowania publicznego spełniające wymogi tej dyrektywy.

Biorąc pod uwagę implementację dyrektywy 2013/34/UE w ustawie z dnia 23 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o rachunkowości oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2015 r. poz. 1333) określono katalog jednostek traktowanych na potrzeby ustawy o rachunkowości jako jednostki zainteresowania publicznego. W projekcie ustawy nowe wymogi raportowania odniesiono do jednostek wymienionych w art. 3 ust. 1e pkt 1 - 6 ustawy o rachunkowości, a mianowicie:

1.

- 1) jednostek organizacyjnych działających na podstawie Prawa bankowego, przepisów o obrocie papierami wartościowymi, przepisów o funduszach inwestycyjnych, przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,

- 2) jednostek zamierzających ubiegać się albo ubiegających się o zezwolenie na wykonywanie działalności na podstawie przepisów, o których mowa w pkt 1,
- 3) emitentów papierów wartościowych dopuszczonych, zamierzających ubiegać się lub ubiegających się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- 4) emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu w alternatywnym systemie obrotu,
- 5) krajowych instytucji płatniczych,
- 6) instytucji pieniądza elektronicznego,

które są spółkami kapitałowymi, spółkami komandytowo-akcyjnymi lub takimi spółkami jawnymi lub komandytowymi, których wszystkimi wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe lub spółki komandytowo-akcyjne bądź spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej, i w roku obrotowym oraz w roku poprzedzającym przekroczyły następujące wartości:

- 1) średnioroczne zatrudnienie 500 osób oraz
- 2) suma aktywów bilansu powyżej 85 mln zł lub przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów 170 mln zł.

Z informacji otrzymanych w 2015 r. z Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w tej grupie znajduje się 131 podmiotów.

2. jednostek będących jednostkami organizacyjnymi określonymi w pkt 1, sporządzającymi – jako jednostki dominujące - skonsolidowane sprawozdania finansowe, jeżeli grupa kapitałowa w roku obrotowym oraz w roku poprzedzającym przekroczyła następujące wartości:

- 1) średnioroczne zatrudnienie 500 osób oraz
- 2) suma aktywów bilansu powyżej 85 mln zł lub przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów 170 mln zł.

Z informacji otrzymanych z Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w tej grupie znajduje się 148 podmiotów.

Zgodne z zakresem dyrektywy rozwiązanie proponowane w projekcie ustawy wprowadza rozbudowane wymogi raportowania informacji niefinansowych jedynie w odniesieniu do największych z katalogu dużych jednostek zainteresowania publicznego. Biorąc pod uwagę, że dyrektywa zawiera szereg ogólnych wymogów i zasad, zamiast szczegółowych wytycznych, a także zapewnia bezpośrednio jednostkom objętym tymi wymogami pełną

swobodę, czy i jakie standardy lub wytyczne zastosować do tego rodzaju sprawozdawczości, uznaje się za zasadne zachowanie tego podejścia opartego na ogólnych zasadach także w krajowych przepisach.

W ramach wstępnych prac analitycznych nad projektem ustawy przeprowadzone zostały prekonsultacje w obszarach, w których dyrektywa 2014/95/UE pozostawia dowolność krajom członkowskim. Dotyczyły one następujących opcji:

- 1) czy zezwolić, aby jednostki mogły przedstawić informacje niefinansowe w formie odrębnego sprawozdania (kwestia miejsca i czasu publikacji) – art. 19a ust. 4 ww. dyrektywy,
- 2) czy zezwolić, aby jednostki pominęły w wyjątkowych przypadkach informacje dotyczące oczekiwanych wydarzeń lub spraw będących przedmiotem toczących się negocjacji, jeżeli ich ujawnienie miałoby szkodliwy wpływ na sytuację handlową jednostki – art. 19 ust. 1 akapit czwarty ww. dyrektywy,
- 3) czy wymagać, aby informacje niefinansowe były weryfikowane przez niezależny podmiot świadczący usługi atestacyjne (np. biegłego rewidenta lub podmiot inny niż podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych) – art. 19a ust. 6 ww. dyrektywy.

Zapytanie wysłano do 16 podmiotów¹. Odpowiedzi udzieliły Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Skarbu Państwa, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów oraz Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

Jednocześnie MF przeprowadziło prekonsultacje nt. wdrożenia ww. dyrektywy poprzez upublicznienie szczegółowej ankiety skierowanej głównie do spółek będących zarówno jednostkami raportującymi dane niefinansowe lub planującymi takie raportowanie, jak i użytkownikami tych informacji. Otrzymano łącznie 53 odpowiedzi, w tym 43 ankiety od jednostek, które mogą być w przyszłości objęte obowiązkiem ujawniania rozbudowanych informacji niefinansowych².

¹ Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Ministerstwa Skarbu Państwa, Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowego Banku Polskiego, Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych, Izby Domów Maklerskich, Zarządu Związku Maklerów i Doradców, Izby Zarządzających Funduszami i Aktywami, Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych, Związku Banków Polskich, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA, BondSpot SA oraz Polskiego Stowarzyszenia Inwestorów Kapitałowych

² wyniki prekonsultacji dostępne są na stronie internetowej MF w zakładce Działalność/Rachunkowość/Aktualności

Z przeprowadzonych konsultacji wynikają następujące wnioski:

- 1) w zakresie opcji dotyczącej zezwolenia na raportowanie informacji niefinansowych odrębnie od sprawozdania z działalności: zdecydowana większość spółek była za skorzystaniem z tej opcji, natomiast użytkownicy informacji niefinansowych mieli podzielone zdania. W kwestii miejsca publikacji większość spółek była za umożliwieniem spółkom publikowania odrębnego sprawozdania niefinansowego równocześnie ze sprawozdaniem z działalności do KRS lub podawania do publicznej wiadomości na stronie internetowej jednostki najpóźniej w terminie do 6 miesięcy od dnia bilansowego, natomiast większość użytkowników była za umożliwieniem publikacji tylko łącznie ze sprawozdaniem z działalności i składaniem jej do KRS.
- 2) w zakresie opcji dotyczącej zezwolenia na pomijanie niektórych informacji niefinansowych w wyjątkowych przypadkach: zdecydowana większość spółek oraz użytkowników była za skorzystaniem z opcji pomijania niektórych informacji w szczególnych przypadkach. Przy czym w sprawie wprowadzenia, ponad wymogi dyrektywy, obowiązku ujawnienia faktu, że dana spółka z takiej możliwości skorzystała, zdania spółek były bardziej podzielone, choć nadal ich większość i prawie wszyscy użytkownicy byli za takim ujawnieniem.
- 3) w zakresie opcji dotyczącej możliwości wprowadzenia obowiązku weryfikacji informacji niefinansowych: większość spółek nie popierała wprowadzenia wymogu obowiązkowej weryfikacji (wśród nich nawet te spółki, które obecnie już dobrowolnie same zlecają taką weryfikację). Większość spółek wskazała także, że taka obowiązkowa weryfikacja będzie czynnikiem zniechęcającym do szerszego i bardziej szczegółowego raportowania informacji niefinansowych. Większość użytkowników natomiast poparła obowiązkową weryfikację, przyznając jednocześnie, że nawet w przypadku jej braku, informacje niefinansowe będą częściowo brane pod uwagę w procesie decyzyjnym.

Ponadto przy opracowaniu niniejszego projektu ustawy wzięto pod uwagę rekomendacje Zespołu ds. społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw (organu pomocniczego Ministra Gospodarki) dotyczące transpozycji dyrektywy 2014/95/UE, skierowane do Ministra Finansów w październiku 2015 r.

W związku z powyższym w projekcie przyjęto elastyczne podejście do wymogów raportowania informacji niefinansowych, tj.:

- skorzystano z opcji umożliwiającej spółkom sporządzanie odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych zamiast oświadczenia w ramach sprawozdania z działalności. W takim przypadku te spółki, które już obecnie przygotowują rozbudowane raporty CSR będą mogły kontynuować tę formę sprawozdawczości i jednocześnie spełnić nowe wymogi nałożone dyrektywą 2014/95/UE (przy założeniu, że zakres ujawnień będzie co najmniej odpowiadać wymogom określonym w krajowych przepisach transponujących tę dyrektywę);
- ze względu na fakt, iż wiele informacji niefinansowych spółki traktują jako informacje bardzo „wrażliwe” (w tym będące przedmiotem negocjacji handlowych) i mogące pogorszyć ich pozycję konkurencyjną, w projekcie ustawy skorzystano z opcji umożliwiającej jednostkom pominięcie w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych (lub sprawozdaniu na temat informacji niefinansowych) niektórych informacji niefinansowych z jednoczesnym wprowadzeniem obowiązku ujawnienia faktu skorzystania z tego zezwolenia;
- ze względu na wyraźną negatywną korelację pomiędzy wymogiem weryfikacji informacji niefinansowych, a obszernością ujawnianych informacji niefinansowych (tj. obowiązek weryfikacji może zniechęcać spółki do ujawniania bardziej szczegółowych, rozbudowanych informacji niefinansowych np. w formie odrębnego sprawozdania) nie skorzystano z opcji umożliwiającej nałożenie obowiązku weryfikacji informacji niefinansowych. Jak wykazała ankieta, koszty weryfikacji (która obecnie ma charakter całkowicie dobrowolny) wynoszą około kilkadziesiąt tysięcy złotych, co w porównaniu do kosztu sporządzenia informacji niefinansowych wynosi aż 1/3 kosztów takiej sprawozdawczości niefinansowej. Zatem skorzystanie z tej opcji oznaczałoby nałożenie dodatkowych obciążeń administracyjnych. Należy równocześnie zaznaczyć, że zauważalny jest na rynku trend, iż coraz więcej spółek dobrowolnie zleca taką weryfikację, co może wskazywać, iż presja rynku będzie naturalnym czynnikiem zwiększającym liczbę weryfikacji informacji niefinansowych prezentowanych przez spółki.

Poza zmianami związanymi z implementacją dyrektywy 2014/95/UE, w ustawie o rachunkowości proponuje się wprowadzić zmianę niezbędną z punktu widzenia zmieniającego się otoczenia gospodarczego, a mianowicie umożliwiającą jednostkom przeniesienie określonych dowodów księgowych przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego na informatyczne nośniki danych, pozwalające zachować w trwałej postaci zawartość tych dowodów, jako rozwiązanie ujednolicające przepisy z zakresu rachunkowości z przepisami podatkowymi dotyczącymi podatku od towarów i usług³, oraz dostosowujące do nowoczesnych rozwiązań umożliwiających digitalizowanie danych.

Wprowadza się również nowy wzór sprawozdania finansowego dla określonych organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239 i 395), z wyłączeniem spółek kapitałowych. Przedmiotowa propozycja ma na celu dostosowanie zasad sprawozdawczości finansowej do specyfiki prowadzonej działalności przez te podmioty.

Ponadto proponuje się zmiany w przepisach ustawy o rachunkowości o charakterze ujednolicającym i doprecyzowującym, polegające na:

- umożliwieniu stosowania przez jednostki sektora finansów publicznych uproszczonych zasad rachunkowości w ewidencji umów leasingu (zgodnie z przepisami podatkowymi) oraz stosowania uproszczonych zasad kalkulacji kosztu wytworzenia produktu dla szerszego kręgu jednostek, w celu ujednolicenia katalogu jednostek dla których ustawa o rachunkowości przewiduje uproszczenia,
- doprecyzowaniu terminu przeprowadzenia inwentaryzacji drogą porównania i weryfikacji wartości określonych składników bilansu oraz miejsca wykazywania informacji o niesporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego w informacji dodatkowej,
- dostosowania jej przepisów do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844) i jej aktów wykonawczych.

³ art. 112a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 poz. 1054, ze zm.)

II. Obecny stan prawny

Na podstawie art. 49 ust. 3 ustawy o rachunkowości określone jednostki (por. art. 49 ust.1, 4 i 5⁴), zobowiązane do sporządzania sprawozdania z działalności, wykazują w tym sprawozdaniu - o ile jest to istotne dla oceny sytuacji jednostki - wskaźniki finansowe i niefinansowe, łącznie z informacjami dotyczącymi zagadnień środowiska naturalnego i zatrudnienia, a także dodatkowe wyjaśnienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym. Jednostki dominujące, sporządzające skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej, w skonsolidowanym sprawozdaniu z działalności grupy kapitałowej, również wykazują ww. informacje.

Zgodnie z art. 52 ust. 3 ustawy o rachunkowości kierownik jednostki zapewnia sporządzenie sprawozdania z działalności nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego i przedstawia je właściwym organom, zgodnie z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy. Sprawozdanie to podpisuje - podając zarazem datę podpisu - kierownik jednostki, a jeżeli jednostką kieruje organ wieloosobowy - wszyscy członkowie tego organu. Odmowa podpisu wymaga pisemnego uzasadnienia dołączonego do sprawozdania z działalności.

Na podstawie art. 69 ust. 1 i 3 kierownik jednostki składa we właściwym rejestrze sądowym sprawozdanie z działalności lub sprawozdanie grupy kapitałowej - w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego (skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej).

W świetle obecnie obowiązujących przepisów ustawy o rachunkowości, w tym art. 47 ust. 4, wszystkie jednostki stosujące przepisy tej ustawy, w tym organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z zakresem określonym w załączniku nr 1, 4 i 5 do ustawy o rachunkowości.

⁴ spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, towarzystwa reasekuracji wzajemnej, spółdzielnie, przedsiębiorstwa państwowe, spółki jawne i komandytowe, których wszystkimi wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej. Jednostka mikro, o której mowa w art. 3 ust. 1a pkt 1 i ust. 1b, która ma obowiązek sporządzania sprawozdania z działalności, zgodnie z ust. 1, może nie sporządzać tego sprawozdania, pod warunkiem że w informacji dodatkowej, a w przypadku, o którym mowa w art. 48 ust. 3, jako informacje uzupełniające do bilansu, przedstawi informacje dotyczące nabycia udziałów (akcji) własnych określone w załączniku nr 4 do ustawy. Jednostka mała, która ma obowiązek sporządzania sprawozdania z działalności zgodnie z ust. 1, może nie sporządzać tego sprawozdania, pod warunkiem że w informacji dodatkowej przedstawi informacje dotyczące nabycia udziałów własnych, o których mowa w ust. 2 pkt 5.

W odniesieniu do obowiązującego stanu prawnego w zakresie przechowywania dokumentów księgowych - zgodnie z art. 73 ust. 2 ustawy o rachunkowości - z wyłączeniem dokumentów dotyczących przeniesienia praw majątkowych do nieruchomości, powierzenia odpowiedzialności za składniki aktywów, znaczących umów i innych ważnych dokumentów określonych przez kierownika jednostki, treść dowodów księgowych może być przeniesiona na informatyczne nośniki danych, pozwalające zachować w trwałej postaci zawartość dowodów dopiero po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego. Warunkiem stosowania tej metody przechowywania danych jest posiadanie urządzeń pozwalających na odtworzenie dowodów w postaci wydruku, o ile inne przepisy nie stanowią inaczej.

Zgodnie z przepisami art. 3 ust. 6 ustawy o rachunkowości ze stosowania uproszczonych zasad rachunkowości w zakresie ewidencji umów leasingu wyłączone są jednostki finansów publicznych (z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego).

Ponadto obecne brzmienie przepisów art. 26 ust. 3 ustawy o rachunkowości może sugerować, iż jednostki przeprowadzające inwentaryzację aktywów drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników można inwentaryzować w innych terminach niż na dzień bilansowy.

Z uproszczonych zasad kalkulacji kosztu wytworzenia produktu mogą korzystać jednostki, gdy ich roczne sprawozdanie finansowe nie podlega obowiązkowi badania i ogłaszania w myśl art. 64 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Wówczas obliczając koszt wytworzenia produktu zgodnie z art. 28 ust. 3 tej ustawy, jednostki te mogą do kosztów bezpośrednich doliczyć koszty pośrednie związane z wytworzeniem tego produktu, niezależnie od poziomu wykorzystania zdolności produkcyjnych. Ustalony w ten sposób koszt wytworzenia nie może być wyższy od ceny sprzedaży netto.

Przepisy ustawy o rachunkowości nie uwzględniają w sposób kompletny zmienionych przepisów ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

III. Proponowane zmiany wprowadzane projektem ustawy

1) **Art. 1 pkt 1 ustawy nowelizującej** wprowadza nowe brzmienie ust. 6 w art. 3 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z proponowanym brzmieniem przepisów tego artykułu, z uproszczonych zasad ewidencji leasingu (określonych w przepisach podatkowych), będą mogły korzystać jednostki sektora finansów publicznych, w tym samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej.

2) **Art. 1 pkt 2 ustawy nowelizującej** wprowadza nowe brzmienie wprowadzenia do ustępu 3 w art. 26.

Projektowane nowe brzmienie ma charakter doprecyzowujący, sanujący rozwiązania stosowane w praktyce. Proponowane zapisy nie zmieniają dotychczasowych interpretacji tego przepisu, zatem nie zmieniają stanu prawnego.

Proponowane brzmienie wskazuje jednoznacznie, iż jednostki przeprowadzające inwentaryzację aktywów drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników dokonują ją według stanu na dzień bilansowy.

Projekt ustawy uwzględnia wnioski *de lege ferenda* zawarte w wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli pt. „Prawidłowość prowadzenia rachunkowości i sporządzania sprawozdań finansowych w wybranych jednostkach budżetowych”.

Wnioski te w zakresie inwentaryzacji zostały zrealizowane w zmianie art. 26 ust. 3 ustawy o rachunkowości (preambuła) poprzez doprecyzowanie, iż ułatwienia (polegające na wskazaniu terminów szczególnych i częstotliwości przeprowadzonej inwentaryzacji) dotyczyć będą inwentaryzacji przeprowadzanej wyłącznie metodą spisu z natury (art. 26 ust. 1 pkt 1) i potwierdzenia sald (art. 26 ust. 1 pkt 2). Wynik inwentaryzacji metodą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników (art. 26 ust. 1 pkt 3), w związku z procedurą jej przeprowadzania powinien być ustalony na ostatni dzień roku obrotowego, bez określania terminu dla wyżej określonych czynności. Inwentaryzacja przeprowadzana każdą z powyższych metod na dzień bilansowy powinna umożliwiać terminowe sporządzenie sprawozdania finansowego na podstawie ksiąg rachunkowych uwzględniających zweryfikowane wartości aktywów i pasywów.

A zatem termin inwentaryzacji w drodze weryfikacji pozostaje bez zmian, tj. inwentaryzacja ta ma być dokonana wg. stanu na dzień bilansowy (ustawa nie określa w tym zakresie terminu jej przeprowadzenia), z tym że w sprawozdaniu finansowym poszczególne wartości aktywów i pasywów prezentowane są w wielkościach zinwentaryzowanych.

3) Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej wprowadza w art. 28 nowe brzmienie:

- ust. 4a.

Celem tej zmiany jest ujednolicenie katalogu jednostek korzystających z uproszczeń ewidencyjnych i tym samym umożliwienie większej liczbie jednostek stosowania uproszczonych zasad kalkulacji kosztu wytworzenia produktu, tj. obliczając koszt wytworzenia produktu jednostki spełniające określone wielkości (brak kryterium badania sprawozdania finansowego), będą mogły do kosztów bezpośrednich doliczyć koszty pośrednie związane z wytworzeniem tego produktu, niezależnie od poziomu wykorzystania zdolności produkcyjnych. Ustalony w ten sposób koszt wytworzenia nie może być wyższy od możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Projektowane uproszczenie dotyczy wszystkich jednostek prowadzących księgi rachunkowe, z wyłączeniem jednostek o których mowa w art. 3 ust. 1e pkt 1-6 ustawy o rachunkowości.

- ust. 9.

Umożliwi to wycenę instrumentów finansowych, dla których określony jest termin zapadalności wg skorygowanej ceny nabycia. W ten sposób zapewniona zostanie zgodność metod wyceny lokat z określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2009 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji. Ponadto zmiana wyeliminuje także możliwość wyceny lokat wg kosztu wytwarzania w przypadku lokat zakładów ubezpieczeń innych niż nieruchomości.

4) Art. 1 pkt 4 ustawy nowelizującej usuwa w art. 41 ust. 3 ustawy o rachunkowości zapis „Banki wykazują jako rozliczenia międzyokresowe przychodów również należne im odsetki od należności zagrożonych do czasu ich otrzymania lub odpisania”. Konsekwencją tej zmiany jest modyfikacja treści załącznika nr 2 do ustawy o rachunkowości polegająca na usunięciu z pozycji IX pkt 3 pasywów wyrazów: „oraz zastrzeżone”.

- 5) **Art. 1 pkt 5 ustawy nowelizującej** wprowadza nowe brzmienie ust. 2 w art. 44 ustawy o rachunkowości.

W odniesieniu treści ust. 2 pkt 1 proponowana zmiana ma charakter redakcyjno - legislacyjny. W treści przepisu należy zaznaczyć, że przepis odnosi się do rezerw technicznoubezpieczeniowych.

Zmiana w ust. 2 pkt 2 ma charakter korygujący. Przepis powinien dotyczyć inwestowania środków wolnych, tzn. inwestowania środków niestanowiących pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych danego zakładu, a nie środków własnych.

- 6) **Art. 1 pkt 6, 7 i 8 ustawy nowelizującej** wprowadza odrębny wzór sprawozdania finansowego dla organizacji pozarządowych, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz jednostek wymienionych w ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, tj.:

1. osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacji i stowarzyszeń⁵,

1) niebędących jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych lub przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi,

2) niedziałających w celu osiągnięcia zysku;

2. prowadzących działalność pożytku publicznego:

1) osób prawnych i jednostek organizacyjnych działających na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego;

2) stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego.

⁵ Przepisów nie stosuje się również do:

- 1) partii politycznych;
- 2) związków zawodowych i organizacji pracodawców;
- 3) samorządów zawodowych;
- 4) (uchylony);
- 5) fundacji utworzonych przez partie polityczne.

Propozycja nowego zakresu informacyjnego sprawozdania finansowego dla powyższych jednostek wynika z faktu, że podmioty te cechuje duża specyfika swojej działalności oraz szczególnie sposób osiągania przychodów i ponoszenia kosztów, całkowicie odmienny od jednostek prowadzących wyłącznie działalność gospodarczą. Jednostki te prowadzą księgi rachunkowe i sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości. Biorąc pod uwagę powyższe, projekt zawiera wzór zmodyfikowanego (dostosowanego do specyfiki) zakresu sprawozdania finansowego. Wprowadzenie do ustawy załącznika nr 6 powoduje zmiany przepisów ustawy o rachunkowości dotyczące sprawozdawczości finansowej jednostek mikro i jednostek małych, poprzez wyłączenie z ich stosowania organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 pkt. 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Należy podkreślić, że sprawozdania finansowe jednostek mikro i jednostek małych nie odzwierciedlają specyfiki prowadzonej działalności przez organizacje pozarządowe i zasadniczo są skierowane do jednostek, których istotą funkcjonowania jest prowadzenie działalności gospodarczej.

W wyniku tej zmiany, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1 (z zastrzeżeniem art. 2 ust. 4 ustawy o rachunkowości) i pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, sporządzałyby sprawozdanie finansowe na podstawie załącznika nr 1 lub 6.

7) Art. 1 pkt 9 ustawy nowelizującej wprowadza nowe brzmienie ust. 3 i 6 oraz wprowadza nowy ustęp 3a w art. 49 ustawy o rachunkowości.

lit. a Proponuje się nowe brzmienie ust. 3 w art. 49 polegające na doprecyzowaniu i ujednoliceniu terminologii dotyczącej podstawowych wymogów w zakresie wykazywania dodatkowych informacji w sprawozdaniu z działalności, tj. kluczowych finansowych i niefinansowych wskaźników efektywności związanych z działalnością jednostki, a także informacji dotyczących zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego, zgodnie z art. 19 ust. 1 trzeciego akapitu dyrektywy 2013/34/EU, w kontekście nowego art. 19a wprowadzonego dyrektywą 2014/95/UE.

lit. b Proponuje się wprowadzenie nowego ust. 3a w art. 49 w związku z koniecznością zachowania spójności zapisów z nowym art. 49b ust. 4 projektu.

lit. c Proponuje się nowe brzmienie ust. 6 w art. 49 w związku z nowym brzmieniem ust. 3 w art. 49 (por. lit. a) oraz w związku z koniecznością zachowania spójności przepisów co do uproszczeń w sporządzaniu sprawozdania z działalności zarówno dla mikro jak i małych jednostek.

8) Art. 1 pkt 10 ustawy nowelizującej wprowadza nowy art. 49b.

Nowy art. 49b wprowadza do polskiego porządku prawnego obowiązek rozbudowanego raportowania informacji niefinansowych dla określonych jednostek i stanowi transpozycję zasadniczych przepisów art. 19a dyrektywy 2013/34/UE wdrożonego art. 1 dyrektywy 2014/95/UE. Jest to podstawowy artykuł ustawy o rachunkowości, określający m.in. zakres jednostek oraz zasady raportowania informacji niefinansowych⁶.

W ust. 1 (będącym transpozycją art. 19a ust. 1 akapit pierwszy zdanie wprowadzające dyrektywy 2013/34/UE, który został wdrożony dyrektywą 2014/95/UE) określa się katalog jednostek zobowiązanych do sporządzenia w ramach sprawozdania z działalności – jako wyodrębnioną część – oświadczenia na temat informacji niefinansowych.

W myśl projektu będą je sporządzać największe z katalogu dużych jednostek zainteresowania publicznego, tj. jednostki spełniające wymogi nowego art. 19a ust. 1 w powiązaniu z art. 2 pkt 1 oraz art. 3 ust. 4 i ust. 10 dyrektywy 2013/34/UE.

W art. 3 ust. 1e pkt 1 – 6 ustawy o rachunkowości, określony został katalog jednostek traktowanych na potrzeby ustawy o rachunkowości jako jednostki zainteresowania publicznego (implementacja art. 2 pkt 1 dyrektywy 2013/34/UE), tj.:

- 1) jednostki organizacyjne działające na podstawie Prawa bankowego, przepisów o obrocie papierami wartościowymi, przepisów o funduszach inwestycyjnych, przepisów o

⁶ Rozwiązania przyjęte w projekcie mogą spowodować konieczność dokonania zmian rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133, z późn. zm.)). Zmiany może wymagać przede wszystkim zakres skonsolidowanego raportu rocznego oraz raportu rocznego. W przewidziana projekcie ustawy możliwość ujawniania informacji niefinansowych w formie odrębnego sprawozdania. powoduje konieczność uwzględnienia ww. sprawozdania odpowiednio wśród składników skonsolidowanego raportu rocznego oraz raportu rocznego, o których mowa w rozporządzeniu (par. 91 ust. 1 oraz par. 92 ust. 1 ww. rozporządzenia).

Ponadto, projekt wprowadza obowiązek poinformowania przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych w opinii z badania rocznego/skonsolidowanego sprawozdania finansowego, czy jednostka zobowiązana do sporządzenia oświadczenia lub sprawozdania na temat informacji finansowych dopełniła tego obowiązku. Wymóg ten może spowodować konieczność dokonania zmian przepisów rozporządzenia odnoszących się do opinii podmiotu uprawnionego, jako jednego ze składników raportu rocznego/skonsolidowanego raportu rocznego (par. 91 ust. 1 pkt 7 oraz par. 92 ust. 1 pkt 7 ww. rozporządzenia). Implementacji będą również wymagały kwestie dotyczące przekazywania przez emitenta do publicznej wiadomości skonsolidowanych oświadczeń lub skonsolidowanych sprawozdań na temat informacji niefinansowych w przypadku gdy takie oświadczenie/sprawozdanie sporządzone będzie, zgodnie z możliwością przewidzianą w projekcie, przez jednostkę dominującą wyższego szczebla.

działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,

- 2) jednostki zamierzające ubiegać się albo ubiegające się o zezwolenie na wykonywanie działalności na podstawie przepisów, o których mowa w pkt 1,
- 3) emitenci papierów wartościowych dopuszczonych, zamierzających ubiegać się lub ubiegających się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- 4) emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu w alternatywnym systemie obrotu,
- 5) krajowe instytucje płatnicze,
- 6) instytucje pieniądza elektronicznego,

które mają formę prawną objętą zakresem dyrektywy 2013/34/UE, a mianowicie są spółkami kapitałowymi, spółkami komandytowo-akcyjnymi lub takimi spółkami jawnymi lub komandytowymi, których wszystkimi wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe lub spółki komandytowo-akcyjne bądź spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej.

Powyższe jednostki będą podlegać obowiązkowi raportowania, określone w projektowanym art. 49b, jeżeli w roku obrotowym oraz w roku poprzedzającym przekroczyły następujące wartości:

- 1) średnioroczne zatrudnienie 500 osób oraz
 - 2) suma aktywów bilansu powyżej 85 mln zł lub przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów 170 mln zł,
- co jest zgodne z art. 19a ust. 1 w powiązaniu z art. 3 ust. 4 i ust. 10 dyrektywy 2013/34/UE⁷.

W ust. 2 (będącym transpozycją art. 19a ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2013/34/UE, który został wdrożony dyrektywą 2014/95/UE) projektowane przepisy określają jaki rodzaj informacji niefinansowych jednostka powinna zawrzeć w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych, tj.:

- 1) zwięzły opis modelu biznesowego jednostki;

⁷ przeliczenia na walutę polską dokonano wg kursu 1 euro = 4,2468 zł (opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu wejścia w życie dyrektywy 2013/34, tj. na dzień 19 lipca 2013 r., tabela 2013/C 206/03) oraz zaokrąglono w górę, na podstawie art. 3 ust. 9 dyrektywy 2013/34/UE.

Pojęcie modelu biznesowego uznaje się za powszechnie rozumiane w praktyce gospodarczej, co powoduje, że nie ma konieczności definiowania tego pojęcia w akcie prawnym, jakim jest ustawa o rachunkowości – zgodnie z dobrą praktyką legislacyjną⁸.

Na potrzeby uzasadnienia przyjęto, że jest to plan/model według którego działa jednostka, aby generować przychody i maksymalizować zysk. W kompleksowym ujęciu model biznesowy określa się dodatkowo jako metodę przyjętą przez firmę, dzięki której może ona powiększać i wykorzystywać zasoby tak, aby oferować klientom większą wartość od konkurencji. Dzięki czemu jednostka może osiągać wyższe zyski, a nawet uzyskać i utrzymać trwałą przewagę konkurencyjną.⁹

- 2) kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki; Należy podkreślić, iż wskaźniki te odnoszą się do działalności jednostki, a nie wyłącznie do zagadnień społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji i łapownictwu.

W literaturze przedmiotu kluczowe wskaźniki efektywności (*ang. Key Performance Indicators - KPIs*) są to wskaźniki umożliwiające jednostkom stwierdzenie, w jakim stopniu ich strategiczne cele i plany są realizowane. W związku z tym KPIs obejmują zestaw indywidualnie dobranych przez jednostkę mierników finansowych i/lub niefinansowych, przez co stają się narzędziem kontroli menedżerskiej umożliwiającym wykrywanie problemów we wczesnej fazie ich pojawienia się, szybkie reagowanie i doskonalenie procesów w jednostce. Użyteczny zestaw KPIs w jednostce powinien spełniać m.in. następujące warunki:

- a) wskaźniki powinny dotyczyć zagadnień, które są ważne dla jednostki, to jest takich, które zostały określone w jej strategii lub bezpośrednio służą jej realizacji,
- b) wskaźniki są dostosowane do sytuacji oraz specyfiki sektora, w którym jednostka działa,
- c) liczba wskaźników nie powinna być zbyt duża, ponieważ pomiar powinien koncentrować się na monitorowaniu kluczowych procesów, a nie mierzeniu wszystkich,
- d) każdy wskaźnik musi mieć określony wzorzec (normę) na dany okres badania, na przykład są to wyniki osiągnięte przez jednostkę w poprzednich okresach;

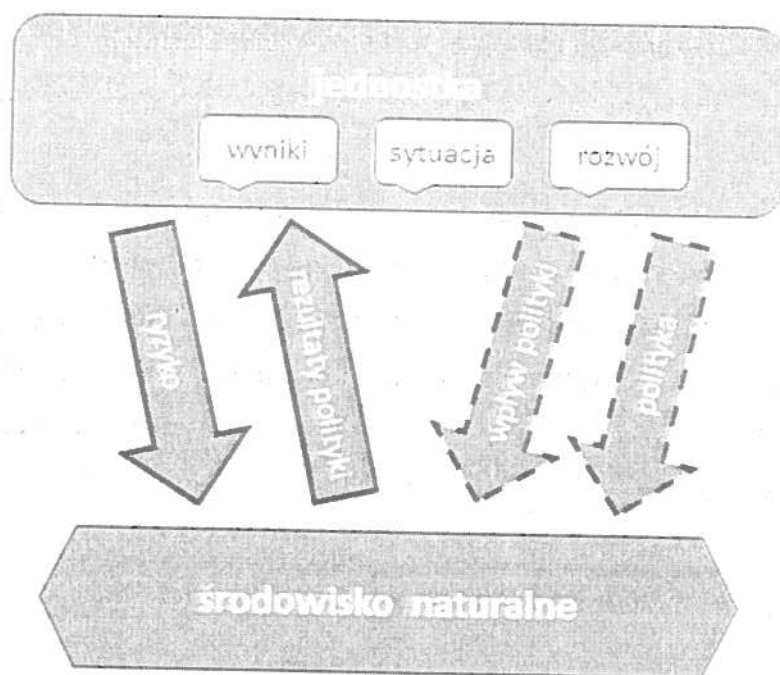
⁸ to samo podejście przyjęto do użytych w projekcie pojęć: niefinansowe wskaźniki efektywności oraz procedury należytej staranności.

⁹ por. Bogdan Rogoda, Katedra Przedsiębiorczości i Innowacji, Modele biznesu małych i średnich przedsiębiorstw, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 866 z 2011 r., s. 75

- e) wzorce powinny być w kolejnych okresach korygowane (podnoszone), aby pobudzały ciągłe doskonalenie,
 - f) koszty gromadzenia danych nie powinny być wyższe niż korzyści ze stosowania wskaźników;¹⁰
- 3) opis polityk stosowanych przez jednostkę w odniesieniu do zagadnień społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji i łapownictwu, a także opis rezultatów stosowania tych polityk;
- W tym znaczeniu politykę można rozumieć jako wdrożony i stosowany w jednostce dokument zatwierdzony przez właściwy organ. Są to wszelkie dokumenty składające się na politykę podmiotu w danym obszarze, w tym zasady, strategię, regulaminy.
- Przyjmuje się założenie, iż polityka wprowadzona w jednostce w roku objętym niniejszą sprawozdawczością może nie być objęta obowiązkiem wykazania jej rezultatów za ten rok sprawozdawczy.
- 4) opis procedur należytej staranności - jeżeli jednostka je stosuje w ramach polityk, o których mowa w pkt 3; Jeżeli jednostka stosuje w ramach polityk dotyczących zagadnień społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji i łapownictwu, szczególne procedury mające na celu zachowanie odpowiednich standardów postępowania oraz minimalizowanie określonych ryzyk związanych z działalnością jednostki, to powinna przedstawić opis takich procedur.
- 5) opis istotnych ryzyk związanych z działalnością jednostki, mogących wywierać niekorzystny wpływ na zagadnienia, o których mowa w pkt 3, w tym ryzyk związanych z produktami jednostki lub jej relacjami z otoczeniem zewnętrznym, w tym z kontrahentami, a także opis zarządzania tymi ryzykami.

Poniższy schemat przedstawia przykładowy obszar raportowania niefinansowego dotyczący zagadnienia środowiska naturalnego w powiązaniu z aspektami takimi jak: polityka jednostki w odniesieniu do tego zagadnienia, rezultaty tej polityki, wpływ jednostki na środowisko naturalne i ryzyka identyfikowane przez jednostkę w zakresie oddziaływania na to środowisko.

¹⁰ Marzena Rydzewska-Włodarczyk, Marcin Sobieraj, Pomiar efektywności procesów za pomocą kluczowych wskaźników efektywności, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 864, Finanse, Rynki finansowe, ubezpieczenia nr 76, t.2 (2015), s. 333-347

źródło: opracowanie własne

Dobrą praktyką powinno być, iż w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych (lub odrębnym sprawozdaniu) jednostka powinna zaprezentować dane porównawcze przynajmniej za 1 rok (tj. rok ubiegły), co jest zbieżne z zapisami Krajowego Standardu Rachunkowości nr 9 pkt 5.4 „Sprawozdanie z działalności”. Prezentacja danych porównawczych umożliwia bowiem ocenę tendencji i trendów w danym obszarze oddziaływania jednostki.

W ust. 3 (będącym transpozycją art. 19a ust. 1 akapit pierwszy zdanie wprowadzające dyrektywy 2013/34/UE, który został wdrożony dyrektywą 2014/95/UE) projektowane przepisy określają zasadę, którą jednostka powinna stosować w celu ustalenia istotnych informacji niefinansowych, które jednostka powinna zawrzeć w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych.

W ust. 4 (będącym transpozycją art. 19a ust. 1 akapit trzeci dyrektywy 2013/34/UE, który został wprowadzony dyrektywą 2014/95/UE) projektowane przepisy nakładają obowiązek zawarcia w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych odniesień do kwot wykazanych w rocznym sprawozdaniu finansowym, jeżeli istnieje powiązanie pomiędzy wartościami wykazanymi w tym sprawozdaniu finansowym a informacjami w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych. Przykładem mogą być wykazane w sprawozdaniu finansowym inwestycje, które mają związek z realizacją przez jednostkę jej polityki w zakresie ochrony środowiska.

W ust. 5 (będącym transpozycją art. 19a ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2013/34/UE, który został wprowadzony dyrektywą 2014/95/UE) projektowane przepisy określają, iż w przypadku gdy jednostka nie przyjęła polityki w zakresie jednego, kilku lub wszystkich zagadnień (społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji i łapownictwu), to powinna przedstawić w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych uzasadnienie braku danej polityki (polityk).

W ust. 6 (będącym transpozycją art. 19a ust. 1 akapit czwarty dyrektywy 2013/34/UE, który został wprowadzony dyrektywą 2014/95/UE) skorzystano z opcji dla krajów członkowskich i proponuje się umożliwienie jednostce w wyjątkowych przypadkach pominięcie w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych informacji dotyczących oczekiwanych zdarzeń lub spraw będących przedmiotem toczących się negocjacji. Taka decyzja może być podjęta przez jednostkę tylko, jeśli zgodnie z uzasadnioną opinią kierownika jednostki oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki — ujawnienie takich informacji miałoby istotnie szkodliwy wpływ na sytuację rynkową jednostki. Równocześnie - zgodnie z wymogiem zawartym w tej opcji - określa się, iż jednostka nie będzie mogła pominąć tych informacji, jeżeli uniemożliwi to prawidłową i obiektywną ocenę rozwoju, wyników i sytuacji jednostki oraz wpływu jej działalności w odniesieniu do zagadnień społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji i łapownictwu.

W ust. 7 projekt zakłada, że jednostka w przypadku skorzystania z możliwości pominięcia określonych informacji na podstawie ust. 6 ma obowiązek ujawnienia tego faktu w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych.

W ust. 8 (będącym transpozycją art. 19a ust. 1 akapit piąty dyrektywy 2013/34/UE, który został wprowadzony dyrektywą 2014/95/UE) projekt wskazuje, że jednostka sporządzając oświadczenie na temat informacji niefinansowych może stosować dowolne standardy, normy lub wytyczne raportowania takich informacji. Oznacza to, że jednostka może ustalić własne zasady i nie ma obowiązku stosowania konkretnych standardów (wytycznych czy norm). W oświadczeniu jednostka zawiera informację o tym, jakie zasady, normy, standardy lub wytyczne zastosowała.

W tym aspekcie dyrektywa 2014/95/UE w przesłance nr 9 podaje, iż „Udostępniając te informacje, jednostki objęte niniejszą dyrektywą mogą opierać się na krajowych zasadach ramowych, unijnych zasadach ramowych, takich jak system ekozarządzania i audytu (EMAS), lub na międzynarodowych zasadach ramowych, takich jak inicjatywa ONZ Global Compact, wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka wdrażające ramy ONZ „Ochrona, poszanowanie i naprawa”, wytyczne Organizacji Współpracy Regionalnej i Rozwoju (OECD) dla przedsiębiorstw wielonarodowych, norma Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej ISO 26000, trójstronna deklaracja zasad Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej, Globalna Reporting Initiative (GRI) lub inne uznane międzynarodowe zasady ramowe.”

W **ust. 9** (będącym transpozycją art. 19a ust. 4 zdanie wprowadzające dyrektywy 2013/34/UE, który został wprowadzony dyrektywą 2014/95/UE) skorzystano z opcji dla krajów członkowskich i proponuje się umożliwienie jednostce niesporządzania oświadczenia na temat informacji niefinansowych, jeżeli jednostka sporządzi odrębnie „Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych”. W przypadku, gdy jednostka skorzysta z tej opcji, zamieszcza w sprawozdaniu z działalności informację, że sporządziła odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych. Sprawozdanie to może przyjąć dowolną formę (np. raport społeczny, raport CSR, raport zrównoważonego rozwoju, raport zintegrowany etc., zawierający w swojej treści informacje wymagane zgodnie z art. 49b ust. 2 ustawy) i powinno być przygotowane i złożone w terminie i miejscu wskazanym przez ustawę. Dodatkowo zaleca się aby jednostka zawarła w sprawozdaniu z działalności odniesienia do odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, które wskażą jednoznacznie na kompletność zawarcia informacji niefinansowych w tym odrębnym sprawozdaniu. Jest to szczególnie ważne z punktu widzenia użytkowników informacji niefinansowych, gdy jednostka przedstawiłaby informacje niefinansowe w sposób rozproszony, np. w ramach tzw. raportu zintegrowanego (kompilacji raportowania finansowego i niefinansowego). Niezależnie od formy raportowania informacji niefinansowych, wprowadza się takie same terminy sporządzenia oświadczenia i sprawozdania na temat informacji niefinansowych [„(...) wraz ze sprawozdaniem z działalności sporządzi (...)”], a także jedno miejsce ogłaszania tych informacji, tj. ujawnienia w KRS (zasada „jednego okienka”). Przepisy ustawy o rachunkowości nie regulują kwestii publikowania informacji na stronie internetowej jednostki. Tę formę dodatkowej komunikacji z interesariuszami ustawy o rachunkowości pozostawia się do decyzji jednostki. Biorąc pod uwagę powyższe argumenty nie skorzystano

z dodatkowej opcji, o której mowa w art. 19a ust. 4 lit. b oraz analogicznie w art. 29a ust. 4 lit. b dyrektywy 2014/95/UE. Odrębne sprawozdanie jednostka sporządza stosując odpowiednio przepisy dotyczące zasad sporządzania oświadczenia na temat informacji niefinansowych, które zostały określone w ust. 2 - 8. Odesłanie do art. 69 ust. 1 ustawy o rachunkowości transponuje art. 19a ust. 4 lit. a dyrektywy 2013/34/UE, który został wprowadzony dyrektywą 2014/95/UE, dotyczący miejsca publikacji sprawozdania na temat informacji niefinansowych (tj. KRS). Dodatkowo, aby zachować spójność z istniejącymi przepisami dotyczącymi sprawozdania z działalności, które będą dotyczyć oświadczenia na temat informacji niefinansowych (w związku z faktem, iż oświadczenie będzie elementem sprawozdania z działalności) wprowadza się, w przypadku sprawozdania na temat informacji niefinansowych, odpowiednie odesłania do przepisów ustawy o rachunkowości dotyczących:

- odpowiedzialności za sporządzenie sprawozdania z działalności,
- dołączania sprawozdania z działalności do sprawozdania finansowego,
- sporządzania sprawozdania z działalności w języku polskim i walucie polskiej oraz możliwych zaokrągleń kwot,
- podpisywania sprawozdania z działalności,
- udostępniania m.in. wspólnikom, akcjonariuszom sprawozdania z działalności,
- publikacji sprawozdania z działalności,
- przechowywania sprawozdania z działalności,

W ust. 10 (będącym transpozycją art. 19a ust. 2 dyrektywy 2013/34/UE, który został wdrożony dyrektywą 2014/95/UE) wprowadza się przepis uznający, iż sporządzenie przez jednostkę oświadczenia na temat informacji niefinansowych lub sprawozdania na temat informacji niefinansowych jest równoznaczne ze spełnieniem przez nią minimalnych obowiązków sprawozdawczych określonych w art. 49 ust. 3 pkt 2 nałożonych na jednostki, które nie zostaną objęte obowiązkiem rozbudowanego raportowania informacji niefinansowych.

W ust. 11 (będącym transpozycją art. 19a ust. 3 dyrektywy 2013/34/UE, który został wprowadzony dyrektywą 2014/95/UE) określa się przypadek, w którym jednostka może nie sporządzać oświadczenia na temat informacji niefinansowych lub sprawozdania na temat informacji niefinansowych. Zwolnienie to dotyczy jednostki zależnej, w tym jednostki dominującej niższego szczebla, jeżeli jednostka dominująca wyższego szczebla mająca siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Europejskiego Obszaru

Gospodarczego sporządzi oświadczenie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych lub sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, zgodnie z przepisami prawa państwa członkowskiego, któremu podlega, i którym to oświadczeniem lub sprawozdaniem obejmie tę jednostkę i jej jednostki zależne każdego szczebla. W przypadku skorzystania z powyższego zwolnienia, jednostka ujawnia w sprawozdaniu z działalności nazwę i siedzibę jednostki dominującej wyższego szczebla, sporządzającej oświadczenie lub sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, które obejmie tę jednostkę i jej jednostki zależne każdego szczebla.

9) Art. 1 pkt 11 ustawy nowelizującej wprowadza się w art. 55 ustawy o rachunkowości nowe brzmienie zdania pierwszego w ust. 2a oraz nowe ust. 2b – 2e.

Nowe brzmienie ust. 2a jest konsekwencją zmiany opisanej w punkcie 7 tej części uzasadnienia, tj. zmiany brzmienia ust. 3 i wprowadzenia nowego ust. 3a w art. 49 ustawy o rachunkowości.

Nowy ust. 2b wprowadza do polskiego porządku prawnego obowiązek rozbudowanego raportowania informacji niefinansowych dla określonych grup kapitałowych i stanowi transpozycję przepisów art. 29a akapit pierwszy zdanie wprowadzające dyrektywy 2013/34/UE wprowadzonego ww. art. 1 dyrektywy 2014/95/UE.

Ustęp ten określa katalog grup kapitałowych zobowiązanych do sporządzenia w ramach sprawozdania z działalności – jako wyodrębnionej część – oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych.

W myśl projektu będą je sporządzać największe z dużych grup kapitałowych, w których jednostka dominująca jest jednostką zainteresowania publicznego, tj. jednostką spełniającą wymogi nowego art. 29a ust. 1 w powiązaniu z art. 2 pkt 1 oraz art. 3 ust. 7, 8 oraz ust. 10 dyrektywy 2013/34/UE.

W art. 3 ust. 1e pkt 1 – 6 ustawy o rachunkowości, określony został katalog jednostek traktowanych jako jednostki zainteresowania publicznego (implementacja art. 2 pkt 1 dyrektywy 2013/34/UE) – omówione w punkcie 8 tej części uzasadnienia.

Określone w tych przepisach grupy kapitałowe będą podlegać obowiązkowi ww. raportowania niefinansowego, jeżeli w roku obrotowym oraz w roku poprzedzającym grupa ta przekroczyła następujące wartości:

- po dokonaniu wyłączeń konsolidacyjnych (transpozycja art. 29a ust. 1 w powiązaniu z art. 3 ust. 7 i ust. 10 dyrektywy 2013/34/UE¹¹⁾) -

1) średniorocznego zatrudnienia powyżej 500 osób oraz

2) sumy aktywów bilansu powyżej 85 mln zł lub przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów 170 mln zł,

- przed dokonaniem wyłączeń konsolidacyjnych (transpozycja art. 29a ust. 1 w powiązaniu z art. 3 ust. 7 i 8 oraz ust. 10 dyrektywy 2013/34/UE) – powyższe limity kwoty sumy aktywów bilansu oraz przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów zwiększa się o 20% (zgodnie z art. 3 ust. 8 dyrektywy 2013/34/UE).

Jednostki dominujące będą sporządzać oświadczenie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych według wymogów określonych dla oświadczenia na temat informacji niefinansowych jednostki, określonych w art. 49b ust. 2-8.

W ust. 2c (będącym transpozycją art. 29a ust. 4 zdanie wprowadzające dyrektywy 2013/34/UE, który został wdrożony dyrektywą 2014/95/UE) skorzystano z opcji dla krajów członkowskich i proponuje się umożliwienie jednostce niesporządzania oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, jeżeli jednostka dominująca sporządzi odrębnie sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych. Niezależnie od formy raportowania informacji niefinansowych, wprowadza się takie same terminy sporządzenia oświadczenia i sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych [„(...) wraz ze sprawozdaniem z działalności grupy kapitałowej sporządzi (...)”] Odrębne sprawozdanie grupy kapitałowej jednostka dominująca sporządza stosując odpowiednio przepisy dotyczące zasad sporządzania oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, które zostały określone w projektowanym art. 49b ust. 2 - 8. W kwestii zawarcia dodatkowych odniesień obowiązują analogiczne zasady, jak w przypadku jednostkowego odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych (por. pkt 8 tej części uzasadnienia).

Odesłanie do art. 69 ust. 3 ustawy o rachunkowości transponuje art. 29a ust. 4 lit. a dyrektywy 2013/34/UE, który został wprowadzony dyrektywą 2014/95/UE, dotyczący miejsca publikacji sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych (tj. KRS). Dodatkowo, aby zachować spójność z istniejącymi przepisami dotyczącymi sprawozdania z działalności grupy kapitałowej, które będą dotyczyć oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji

¹¹ przeliczenia na walutę polską dokonano wg kursu 1 euro = 4,2468 zł (opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu wejścia w życie dyrektywy 2013/34, tj. na dzień 19 lipca 2013 r., tabela 2013/C 206/03) oraz zaokrąglono w górę, na podstawie art. 3 ust. 9 dyrektywy 2013/34/UE.

niefinansowych (w związku z faktem, iż oświadczenie będzie elementem sprawozdania z działalności) wprowadza się, w przypadku sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, odpowiednie odesłania do przepisów ustawy o rachunkowości dotyczących:

- odpowiedzialności za sporządzenie sprawozdania z działalności grupy kapitałowej 9 art. ;
- dołączania sprawozdania z działalności grupy kapitałowej do sprawozdania finansowego grupy kapitałowej;
- sporządzania sprawozdania z działalności grupy kapitałowej w języku polskim i walucie polskiej oraz możliwych zaokrągleń kwot;
- podpisywania sprawozdania z działalności grupy kapitałowej;
- udostępniania m.in. wspólnikom, akcjonariuszom sprawozdania z działalności;
- publikacji sprawozdania z działalności grupy kapitałowej (argumentacja skorzystania z opcji określonej w art. 29a ust. 4 lit a dyrektywy 2013/34/UE jest tożsama z wyjaśnieniami w punkcie 8 uzasadnienia);
- przechowywania sprawozdania z działalności grupy kapitałowej.

W ust. 2d (będącym transpozycją art. 29a ust. 2 dyrektywy 2013/34/UE, który został wdrożony dyrektywą 2014/95/UE) wprowadza się przepis uznający, iż sporządzenie przez jednostkę oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych lub sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych jest równoznaczne ze spełnieniem przez nią minimalnych obowiązków sprawozdawczych określonych w art. 49 ust. 3 pkt 2 nałożonych na jednostki zgodnie z art. 55 ust. 2a, które nie zostaną objęte obowiązkiem rozbudowanego raportowania informacji niefinansowych.

W ust. 2e (będącym transpozycją art. 29a ust. 3 dyrektywy 2013/34/UE, który został wprowadzony dyrektywą 2014/95/UE) określa się przypadek, w którym jednostka dominująca może nie sporządzać oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych lub sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych. Zwolnienie to dotyczy jednostki dominującej niższego szczebla, jeżeli inna jednostka dominująca mająca siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego sporządzi oświadczenie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych lub sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, zgodnie z przepisami prawa państwa członkowskiego, któremu podlega, i którym to

oświadczeniem lub sprawozdaniem obejmie tę jednostkę i jej jednostki zależne każdego szeregu.

10) Art. 1 pkt 12 ustawy nowelizującej wprowadza nowe brzmienie pkt 3 w art. 56 ust. 2 a .

Proponowana zmiana ma charakter porządkujący, polegający na ujawnianiu przez jednostkę dominującą we właściwych pozycjach informacji dodatkowej (w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia”) informacji na temat niesporządzania przez jednostkę dominującą skonsolidowanego sprawozdania finansowego co najmniej ze szczegółowością wskazaną w ust. 7 pkt 4 informacji dodatkowej.

11) Art. 1 pkt 13 ustawy nowelizującej:

- w lit. a, stanowiącą transpozycję art. 19a ust. 5 oraz 29a ust. 5 dyrektywy 2013/34/UE, który został wdrożony dyrektywą 2014/95/UE, wprowadza się obowiązek sprawdzenia – poinformowania w opinii z badania sprawozdania finansowego - przez biegłego rewidenta, czy jednostka zobowiązana do sporządzenia oświadczenia na temat informacji niefinansowych dopełniła tego obowiązku. Jeżeli jednostka, zamiast sporządzenia oświadczenia, sporządziła odrębnie sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, to projektowany przepis w zakresie obowiązku informacyjnego w opinii odnosi się również do tego odrębnego sprawozdania. W odniesieniu do oświadczenia grupy kapitałowej oraz sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji finansowych ma odpowiednio zastosowanie przepis art. 65 ust. 8 ustawy o rachunkowości;

Przepisy art. 65 ust. 3 pkt 4 ustawy o rachunkowości, dotyczące obowiązku złożenia przez biegłego rewidenta oświadczenia (w opinii) na temat ewentualnego stwierdzenia w sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń, nie mają zastosowania do oświadczenia na temat informacji niefinansowych (jako transpozycja art. 19a ust. 5 oraz 29a ust. 5 dyrektywy 2013/34/UE, który został wdrożony dyrektywą 2014/95/UE).

Jak wynika z powyższego, na biegłego rewidenta projekt nakłada jedynie obowiązek potwierdzenia faktu, czy jednostka sporządziła to oświadczenie lub odrębne sprawozdanie.

- w lit. b, jako transpozycja art. 34 ust. 3 dyrektywy 2013/34/UE, który został wdrożony dyrektywą 2014/95/UE, wprowadza się przepis wyłączający obowiązek złożenia przez biegłego rewidenta oświadczenia, czy w świetle wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania stwierdzono w oświadczeniu lub sprawozdaniu na temat informacji niefinansowych istotne zniekształcenia wraz ze wskazaniem na czym one polegają. W odniesieniu do oświadczenia grupy kapitałowej oraz sprawozdania grupy

kapitałowej na temat informacji finansowych ma odpowiednio zastosowanie przepis art. 65 ust. 8 ustawy o rachunkowości.

- 12) Art. 1 pkt 14 ustawy nowelizującej** wprowadza w art. 69 nowe ust. 5 i 6, które odnoszą się do obowiązku złożenia w KRS przez kierownika jednostki niesporządzającej oświadczenia na temat informacji niefinansowych lub sprawozdania na temat informacji niefinansowych zgodnie z art. 49b ust. 11, - przetłumaczonego na język polski przez tłumacza przysięgłego - oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych lub sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych sporządzone przez inną jednostkę dominującą, w ciągu 30 dni od dnia jego zatwierdzenia, nie później niż w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego tej jednostki dominującej. Proponowane przepisy stosuje się odpowiednio do kierownika jednostki dominującej niesporządzającej oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, lub sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych zgodnie z art. 55 ust. 2e.
- 13) Art. 1 pkt 15 ustawy nowelizującej** wprowadza nowe brzmienie ust. 2 w art. 73, zgodnie z którym jednostkom umożliwia się przeniesienie określonych dowodów księgowych przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego na informatyczne nośniki danych, pozwalające zachować w trwałej postaci zawartość tych dowodów, jako rozwiązanie ujednolicające przepisy z zakresu rachunkowości z przepisami podatkowymi dotyczącymi podatku od towarów i usług, oraz dostosowujące do nowoczesnych rozwiązań umożliwiających digitalizowanie danych.
- 14) Art. 1 pkt 16 ustawy nowelizującej** wprowadza nowe brzmienie pkt 2 w art. 77, zgodnie z którym wprowadza się odpowiedzialność karną za niesporządzenie odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, które jest alternatywną formą spełnienia obowiązku sporządzenia oświadczenia na temat informacji niefinansowych zawartego w sprawozdaniu z działalności. Projektodawca tym samym zapobiega unikaniu kary przez jednostki, które zadeklarowały skorzystanie z opcji sporządzenia odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, lecz go faktycznie nie sporządziły. Przesłanką pozwalającą stwierdzić że jednostka miała zamiar sporządzić odrębnie sprawozdaniem na temat informacji niefinansowych jest oświadczenie jednostki na ten temat zawarte w sprawozdaniu z działalności.
- 15) Art. 1 pkt 17 ustawy nowelizującej** wprowadza nowe brzmienie pkt 4 w art. 79, zgodnie z którym wprowadza się odpowiedzialność karną za niezłożenie we właściwym rejestrze

sądowym odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, które jest alternatywną formą spełnienia obowiązku sporządzenia oświadczenia na temat informacji niefinansowych zawartego w sprawozdaniu z działalności. Projektodawca tym samym zapobiega unikaniu kary przez jednostki, które sporządziłyby odrębne sprawozdania na temat informacji niefinansowych, lecz nie dopełniłyby obowiązku ich złożenia w KRS. Przesłanką pozwalającą stwierdzić że jednostka miała zamiar sporządzić odrębnie sprawozdaniem na temat informacji niefinansowych jest oświadczenie jednostki na ten temat zawarte w sprawozdaniu z działalności.

16) Art. 1 pkt 18 ustawy nowelizującej wprowadza zmiany w załączniku nr 2 do ustawy o rachunkowości. Wyjaśnienie wprowadzanej modyfikacji znajduje się w punkcie 4 tej części uzasadnienia.

17) Art. 1 pkt 19 ustawy nowelizującej wprowadza nowy załącznik dla organizacji pozarządowych, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Wyjaśnienie wprowadzanej modyfikacji znajduje się w punkcie 6 tej części uzasadnienia.

18) Art. 2 pkt 1 ustawy nowelizującej wprowadza zmiany w ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym, jako implementację art. 19a ust. 4 lit. a oraz art. 29a ust. 4 lit. a dyrektywy 2013/34/UE, to jest publikacji odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych wraz ze sprawozdaniem z działalności. Nie skorzystano z opcji przewidzianej w art. 19a ust. 4 lit. b oraz art. 29a ust. 4 lit. b ww. dyrektywy, bowiem, jak wskazano w uzasadnieniu w pkt 8 nie uzasadnione wydaje się wprowadzenie dwóch miejsc publikacji informacji niefinansowych (KRS oraz strona internetowa) ze względu na opcję wyboru formy raportowania danych niefinansowych wybraną przez jednostkę - w ramach oświadczenia w sprawozdaniu z działalności (publikacja w KRS albo w formie odrębnego sprawozdania (publikacja na stronie internetowej jednostki). Przyjęte rozwiązanie pozwala na utrzymanie jednolitości publikacji sprawozdań finansowych i niefinansowych wymaganych ustawą o rachunkowości, co przyczynia się wiarygodności i przejrzystości sposobu ich publikacji.

Art. 2 pkt 2 ustawy nowelizującej wprowadza zmiany w ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym, w zakresie publikacji:

- w lit. a, uzupełnia się treść wzmianki w KRS o informację o złożeniu sprawozdania na temat informacji niefinansowych, które jest składane wraz ze sprawozdaniem z działalności, w przypadku, gdy jednostka skorzystała z możliwości sporządzenia odrębnego sprawozdania zamiast oświadczenia na temat informacji niefinansowych w ramach sprawozdania z działalności;

- w lit. b, dział 3 rejestru przedsiębiorców uzupełnia się o dodatkową wzmiankę na temat złożenia do KRS sprawozdania z płatności na rzecz administracji rządowych (art. 42 – 45 dyrektywy 2013/34/UE). Ujawnienie tych informacji zgodnie z rozdziałem 2 dyrektywy 2013/34/UE jest obligatoryjne, co powinno wiązać się z wpisem wzmianki o sprawozdaniu (skonsolidowanym sprawozdaniu) z płatności na rzecz administracji publicznej w dziale trzecim rejestru przedsiębiorców i publikacją w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, co pociąga za sobą konieczność zmian art. 8a ust. 1 pkt 5 oraz art. 40 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

19) Art. 3 ust. 1 ustawy nowelizującej określa, że ustawa ma zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań sporządzonych za rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2017 r. lub po tej dacie. Przepis ust. 2 ma na celu umożliwienie jednostkom wcześniejsze stosowanie zmienionych przepisów ustawy – w tym dotyczących uproszczonych zasad ewidencji umów leasingowych, inwentaryzacji aktywów, wykazywania oraz ujawniania określonych informacji w sprawozdaniu finansowym oraz przechowywania dowodów księgowych - za rok obrotowy kończący się po dniu wejścia w życie ustawy. Jednakże z opcji tej nie mogą skorzystać jednostki, dla których wprowadzony został nowy wzór sprawozdania finansowego określony w załączniku nr 1 do niniejszego projektu ustawy, z uwagi na konieczność dostosowania polityki rachunkowości przez podmioty objęte nową regulacją oraz związaną z tym potrzebę modyfikacji przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej *systemu sprawozdań finansowych i merytorycznych organizacji pożytku publicznego*.

20) Art. 4 ustawy nowelizującej określa datę wejścia w życie ustawy po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), dlatego też projekt nie podlega procedurze notyfikacji.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 4 i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979, z późn. zm.), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. W przypadku zgłoszenia zainteresowania pracami nad tym projektem w trybie przewidzianym w ustawie o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, dokonane zgłoszenie zostanie udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej jako dokument dotyczący prac nad projektem.

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt zostanie przedstawiony właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia (§ 27 ust. 4 uchwały - Regulamin pracy Rady Ministrów).

Projekt ustawy został ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów pod nr. UC46.

Nazwa projektu

Projekt ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości

Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące

Ministerstwo Finansów

Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu

Wiesław Janczyk, Sekretarz Stanu

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu

Joanna Dadacz, Dyrektor Departamentu Rachunkowości i Rewizji Finansowej

22 694 44 02, Sekretariat.DR@mofnet.gov.pl

Beata Bułhaków, Naczelnik Wydziału ds. Rachunkowości Jednostek Sektora Prywatnego, Departament Rachunkowości i Rewizji Finansowej
22 694 44 16, Beata.Bulhakow@mofnet.gov.pl

Data sporządzenia

1.08.2016 r.

Źródło:

Prawo UE

Nr w wykazie prac UC 46

OCENA SKUTKÓW REGULACJI**1. Jaki problem jest rozwiązywany?**

A.

Implementacja do polskiego prawodawstwa zmian do dyrektywy ws. rachunkowości 2013/34/UE poprzez *dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniającą dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy.*

Dla zwiększenia transparentności informacji społecznych i środowiskowych w obszarze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw (ang. corporate social responsibility, CSR), a także zwiększenia ich spójności i porównywalności nastąpi rozszerzenie zakresu prezentowanych obowiązkowo informacji niefinansowych – w sprawozdaniu z działalności lub w odrębnym sprawozdaniu - w takich kwestiach jak środowisko, sprawy społeczne i pracownicze, poszanowanie praw człowieka, przeciwdziałanie korupcji i łapownictwu przez największe jednostki z katalogu dużych, określone w pkt.2 testu (średnioroczne zatrudnienie powyżej 500 osób oraz suma aktywów bilansu powyżej 20 mln EUR lub przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów powyżej 40 mln EUR w bieżącym i poprzedzającym roku obrotowym) oraz największe z dużych grup kapitałowych, określone w pkt 2 testu.

Powyższa dyrektywa nie narzuca jednostkom zasad raportowania.

B.

W celu dostosowania przepisów do zmieniającego się otoczenia gospodarczego nastąpi:

- wprowadzenie nowego wzoru sprawozdania finansowego dla określonych organizacji pozarządowych, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239 i 395), jako dostosowanie zasad sprawozdawczości finansowej do specyfiki prowadzonej działalności przez te podmioty;
- wprowadzenie zmian w przepisach ustawy o rachunkowości w zakresie umożliwienia jednostkom przeniesienia określonych dowodów księgowych przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego na informatyczne nośniki danych, pozwalające zachować w trwałej postaci zawartość tych dowodów, jako rozwiązanie ujednolicające przepisy z zakresu rachunkowości z przepisami z zakresu podatku od towarów i usług, oraz dostosowujące do nowoczesnych rozwiązań umożliwiających digitalizowanie danych;
- umożliwienie stosowania przez jednostki sektora finansów publicznych uproszczonych zasad rachunkowości w ewidencji umów leasingu (zgodnie z przepisami podatkowymi);
- umożliwienie stosowania uproszczonych zasad kalkulacji kosztu wytworzenia produktu dla szerszego kręgu jednostek, w celu ujednolicenia katalogu jednostek dla których ustawa o rachunkowości przewiduje uproszczenia;
- ujednolicenie terminu przeprowadzenia inwentaryzacji drogą porównania i weryfikacji wartości określonych składników bilansu oraz miejsca wykazywania informacji o niesporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego w informacji dodatkowej, mających charakter doprecyzowujący;
- usunięcie w art. 41 ust. 3 ustawy o rachunkowości zapisu, iż banki wykazują jako rozliczenia międzyokresowe przychodów również należne im odsetki od należności zagrożonych do czasu ich otrzymania lub odpisania;
- dostosowanie przepisów ustawy o rachunkowości do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844) i jej aktów wykonawczych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

A.

Implementacja ww. przepisów unijnych, w zakresie wprowadzenia dla niektórych dużych jednostek obowiązkowych ujawnień dotyczących zagadnień niefinansowych, tj. społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji i łapownictwu, zostanie przeprowadzona w formie zmian do ustawy o rachunkowości. Natomiast wdrożenie *acquis communautaire* w zakresie nowych obowiązków sprawozdawczych dotyczących ujawniania polityki różnorodności (w odniesieniu do organów administracyjnych, zarządzających i nadzorczych w zakresie takich aspektów jak np. wiek, płeć, wykształcenie czy doświadczenie zawodowe) jest prowadzone w ramach zmian do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

W wyniku legislacyjnego procesu implementacyjnego w ustawie o rachunkowości nastąpi wprowadzenie wymogu ujawniania w sprawozdaniu z działalności (w formie oświadczenia) lub w odrębnym sprawozdaniu, przez jednostki oraz grupy kapitałowe określone poniżej - co najmniej następujących istotnych informacji niefinansowych dotyczących kwestii:

- środowiskowych,
- spraw społecznych i pracowniczych,
- poszanowania praw człowieka oraz
- przeciwdziałania korupcji i łapownictwu,

wraz z krótkim opisem modelu biznesowego jednostki, opisu polityki prowadzonej w danym zakresie, jej rezultatów oraz ryzyk i sposobu zarządzania ryzykami w kwestiach niefinansowych, przedstawieniem niefinansowych kluczowych wskaźników wyników związanych z daną działalnością.

Obowiązkiem tym, biorąc pod uwagę polskie uwarunkowania gospodarcze, powinny być objęte:

1) podmioty będące:

- jednostkami organizacyjnymi działającymi na podstawie Prawa bankowego, przepisów o obrocie papierami wartościowymi, przepisów o funduszach inwestycyjnych, przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- jednostkami zamierzającymi ubiegać się albo ubiegającymi się o zezwolenie na wykonywanie działalności na podstawie przepisów, o których mowa powyżej,
- emitentami papierów wartościowych dopuszczonych, zamierzających ubiegać się lub ubiegających się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- emitentami papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu w alternatywnym systemie obrotu,
- krajowymi instytucjami płatniczymi,
- instytucjami pieniądza elektronicznego,

które są spółkami kapitałowymi, spółkami komandytowo-akcyjnymi lub takimi spółkami jawnymi lub komandytowymi, których wszystkimi współnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe lub spółki komandytowo-akcyjne bądź spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej, i które w roku obrotowym za który sporządzają sprawozdanie finansowe oraz w roku poprzedzającym przekroczyły następujące wartości:

- średnioroczne zatrudnienie 500 osób oraz
 - suma aktywów bilansu powyżej 85 mln zł lub przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów 170 mln zł;
- 2) jednostki będące jednostkami organizacyjnymi określonymi w ww. pkt 1, sporządzające - jako jednostki dominujące - skonsolidowane sprawozdania finansowe, jeżeli grupa kapitałowa w poprzedzającym oraz bieżącym roku obrotowym przekroczyła następujące wartości:
- po dokonaniu wyłączeń konsolidacyjnych:
 - średnioroczne zatrudnienie powyżej 500 osób oraz
 - suma aktywów bilansu powyżej 85 mln zł lub przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów powyżej 170 mln zł;
 - przed dokonaniem wyłączeń konsolidacyjnych powyższe limity kwoty sumy aktywów bilansu oraz przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów zwiększa się o 20% (zgodnie z art. 3 ust. 8 dyrektywy 2013/34/UE).

Spółkom nie zostaną narzucone zasady raportowania (dyrektywa zostawia tu spółkom pełną swobodę wyboru), dlatego mogą stosować wybrane przez siebie standardy (np. własne lub międzynarodowe).

Spółki objęte ww. przepisami będą miały obowiązek zastosowania zasady „stosuj lub wyjaśnij” (comply or explain) – tj. w przypadku, gdy dana jednostka nie prowadzi polityki w zakresie jednej lub kilku powyższych kwestii, będzie miała ona obowiązek ujawnić ten fakt wraz z podaniem przyczyn.

Nastąpi zwiększenie transparentności informacji społecznych i środowiskowych ujawnianych przez duże jednostki oraz grupy kapitałowe.

Nastąpi zmiana przepisów ustawy o rachunkowości polegająca na:

- wprowadzeniu odrębnego załącznika do ustawy o rachunkowości, określającego elementy sprawozdania finansowego dla organizacji pozarządowych, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- wprowadzeniu przepisów umożliwiających przenoszenie treści dowodów księgowych na informatyczne nośniki danych w dowolnym momencie, a nie po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego;
- umożliwieniu stosowania przez jednostki sektora finansów publicznych uproszczonych zasad rachunkowości w ewidencji umów leasingu (zgodnie z przepisami podatkowymi);
- umożliwieniu stosowania uproszczonych zasad kalkulacji kosztu wytworzenia produktu dla szerszego kręgu jednostek, jako ujednolicenie katalogu jednostek dla których ustawa o rachunkowości przewiduje uproszczenia;
- doprecyzowaniu terminu przeprowadzenia inwentaryzacji drogą porównania i weryfikacji wartości dla składników aktywów, dla których przewidziano w ustawie tę metodę inwentaryzacji;
- doprecyzowaniu miejsca - w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego - wykazywania przez jednostkę dominującą informacji na temat niesporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego;
- modyfikacji treści załącznika nr 2 do ustawy, tj. wzoru sprawozdania finansowego dla banków - usunięciu z pozycji IX pkt 3 pasywów: „Pozostałe przychody przyszłych okresów oraz zastrzeżone” wyrazów: „oraz zastrzeżone”;
- dostosowania jej przepisów do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i jej aktów wykonawczych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Wszystkie Państwa Członkowskie mają obowiązek implementacji dyrektywy.

W krajach członkowskich, podobnie jak w Polsce odbywa się w chwili obecnej szczegółowa analiza i konsultacje społeczne nowych przepisów unijnych i nieznane są jeszcze ostateczne rozwiązania przyjęte w tych krajach. Ze wstępnych informacji uzyskanych w ramach roboczych kontaktów wynika, iż zdecydowana większość krajów nie planuje skorzystania z opcji wymagania obowiązkowej weryfikacji informacji niefinansowych przez niezależny podmiot świadczący usługi atestacyjne, głównie z obawy o nałożenie zbyt wysokich obciążeń finansowych na jednostki raportujące informacje niefinansowe. Natomiast w kwestii opcji dotyczącej formy raportowania informacji niefinansowych wstępnie większość krajów planuje wprowadzić możliwość raportowania w formie odrębnego raportu.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
I. W zakresie ujawniania informacji niefinansowych w sprawozdaniu z działalności (w formie oświadczenia) lub w odrębnym sprawozdaniu		Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	Ad.I. Wzrost obciążeń prezentacyjnych
1. jednostki organizacyjne działające na podstawie Prawa bankowego, przepisów o obrocie papierami wartościowymi, przepisów o funduszach inwestycyjnych, przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	32 podmioty (banki komercyjne: 16, banki spółdzielcze i SKOK:2, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji: 14)		
2. jednostki zamierzające ubiegać się albo ubiegające się o	2 podmioty (banki komercyjne: 1, zakłady		

zezwolenie na wykonywanie działalności na podstawie przepisów, o których mowa w pkt 1) 3. emitenci papierów wartościowych dopuszczonych, zamierzających ubiegać się lub ubiegających się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego 4. Jednostki będące jednostkami organizacyjnymi określonymi w pkt 1-3. (powyżej), sporządzające – jako jednostki dominujące - skonsolidowane sprawozdania finansowe II. jednostki sektora finansów publicznych III. jednostki stosujące przepisy ustawy o rachunkowości IIV. organizacje pozarządowe, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	ubezpieczeń i zakłady reasekuracji oraz oddziały zakładów ubezpieczeń: 1) 97 podmiotów (w tym 94 podmioty dopuszczone do obrotu na jednym z rynków regulowanych EOG) 148 podmiotów (w tym 124 podmioty dopuszczone do obrotu na jednym z rynków regulowanych EOG) 112 411 podmiotów		Ad. II Brak obciążeń w prowadzeniu ksiąg rachunkowych Ad. III zmniejszenie obciążeń – uproszczenia w prowadzeniu ksiąg rachunkowych oraz ujednolicenie przepisów IV. Zmniejszenie obciążeń sprawozdawczych.
--	---	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Konsultacje poprzedzające przygotowanie projektu:

Obszary, w których dyrektywa 2014/95/UE pozostawiła dowolność krajom członkowskim, zostały poddane prekonsultacjom.

Dotyczyły one następujących zagadnień, czy:

1. zezwolić, aby jednostki pominęły w wyjątkowych przypadkach informacje dotyczące oczekiwanych wydarzeń lub spraw będących przedmiotem toczących się negocjacji, jeżeli ich ujawnienie miałoby szkodliwy wpływ na sytuację handlową jednostki,
2. zezwolić, aby jednostki mogły przedstawić informacje niefinansowe w formie odrębnego sprawozdania (kwestia formy i czasu publikacji),
3. wymagać, aby informacje niefinansowe były weryfikowane przez niezależny podmiot świadczący usługi atestacyjne (np. biegłego rewidenta lub podmiot inny niż podmioty uprawnione do badania sprawozdań

finansowych).

Zapytanie wysłano do 16 podmiotów: Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Ministerstwa Skarbu Państwa, Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowego Banku Polskiego, Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych, Izby Domów Maklerskich, Zarządu Związku Maklerów i Doradców, Izby Zarządzających Funduszami i Aktywami, Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych, Związku Banków Polskich, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA, BondSpot SA oraz Polskiego Stowarzyszenia Inwestorów Kapitałowych. Otrzymano pięć odpowiedzi, w tym tylko cztery pełne, tj. od Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Skarbu Państwa, Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

Jednocześnie przesłano do ww. jednostek bardziej szczegółową ankietę z prośbą o jej rozpowszechnienie wśród jednostek nadzorowanych, będących zarówno jednostkami raportującymi dane niefinansowe, jak i użytkownikami tych informacji. Otrzymano łącznie 53 odpowiedzi, w tym 43 ankiety od jednostek, które mogą być w przyszłości objęte obowiązkiem ujawniania rozszerzonych informacji niefinansowych.

Przedstawione opinie oraz odpowiedzi zostały poddane analizie w trakcie prac przy projektowaniu rekomendowanych rozwiązań do uwzględnienia w projekcie ustawy.

Konsultacje dotyczące projektu:

Przeprowadzono uzgodnienia z członkami Rady Ministrów oraz konsultacje społeczne z partnerami reprezentującymi środowisko biegłych rewidentów i księgowych, organizacjami pracodawców i związków zawodowych, organizacjami reprezentującymi środowisko naukowe i biznesowe, GPW w Warszawie SA, organizacjami reprezentującymi środowisko instytucjonalnych i indywidualnych inwestorów giełdowych, tj. z przedstawicielami następujących podmiotów:

4. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
5. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce
6. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów
7. Stowarzyszenie Biegłych Rewidentów, Księgowych, Doradców Podatkowych, Prawników i Ekonomistów „LIBERTAS”
8. Komitet Standardów Rachunkowości
9. Krajowa Izba Doradców Podatkowych
10. Forum Związków Zawodowych
11. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”
12. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
13. Business Centre Club
14. Polska Rada Biznesu
15. Izba Pracodawców Polskich
16. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
17. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”
18. Krajowa Izba Gospodarcza
19. Polska Izba Biur Rachunkowych
20. Związek Rzemiosła Polskiego
21. Polski Instytut Dyrektorów
22. Forum Odpowiedzialnego Biznesu
23. Fundacja CentrumCSR.PL
24. Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce
25. Forum Darczyńców w Polsce
26. Krajowa Rada Spółdzielcza
27. Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa
28. Krajowa Rada Izby Rolniczych
29. Najwyższa Izba Kontroli
30. Rzecznik Praw Obywatelskich
31. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
32. Prokuratura Generalna Skarbu Państwa
33. Główny Urząd Statystyczny
34. Komisja Nadzoru Finansowego
35. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
36. Związek Banków Polskich
37. Polska Izba Ubezpieczeń
38. Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych
39. Stowarzyszenie Inwestorów Indywidualnych
40. Izba Domów Maklerskich
41. Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami
42. Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych

43. Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA

44. Polskie Forum Corporate Governance Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową

Organizacje pracodawców i związków zawodowych oraz Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego miały 30 dni na zaopiniowanie projektu.

Pozostali partnerzy społeczni mieli 21 dni na zaopiniowanie projektu.

Zgłoszone uwagi zostały poddane analizie. Z konsultacji społecznych został sporządzony raport. Po konferencji uzgodnieniowej projekt, ponownie zostanie skierowany do uzgodnień i konsultacji społecznych z 14 dniowym terminem na zgłoszenie uwag. Konsultacje społeczne zostaną rozszerzone o następujące podmioty: Rada Działalności Pożytku Publicznego, Caritas Polska, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Główna Kwatera Związku Harcerstwa Polskiego, Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, Biuro Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Zarząd Główny, Fundacja na rzecz Nauki Polskiej, Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, Naczelna Organizacja Techniczna, Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP, Stowarzyszenie Integracja, Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych, Federacja Polskich Banków Żywności.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt ustawy – z chwilą poddania uzgodnieniom zewnętrznym – został zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa	0,1											0,1
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	-0,1											-0,1
budżet państwa	0,1											-0,1
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	budżet państwa
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	W zakresie wprowadzenia odrębnego, uproszczonego wzoru sprawozdania finansowego dla organizacji pozarządowych z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, istnieje konieczność przebudowy systemu sprawozdań finansowych i merytorycznych organizacji pożytku publicznego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i polityki Społecznej. Powoduje to zwiększenie wydatków sektora finansów publicznych. W pozostałym zakresie przedmiotowa regulacja nie spowoduje zmniejszenia dochodów ani zwiększenia wydatków sektora finansów publicznych, projektowane rozwiązania przyczynią się do zmniejszenia pracochłonności prac związanych z prowadzeniem ksiąg rachunkowych. Projektowane regulacje nie będą miały wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)

W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa - największe z dużych jednostek zainteresowania publicznego oraz duże grupy kapitałowe, w których jednostką dominującą jest jednostka zainteresowania publicznego	Koszty W związku z wprowadzeniem nowych regulacji należy oczekiwać wzrostu kosztów funkcjonowania jednostek objętych obowiązkiem raportowania danych niefinansowych. Koszt przygotowania informacji niefinansowych według szacunków ankietowanych spółek wyniesie od około kilkudziesięciu do kilkuset tys. zł i będzie wynikał głównie: - z wielkości spółki lub grupy kapitałowej, - ze zmiany sposobu organizacji agregowania informacji, - ze zmian organizacyjnych, - z istotnych zmian w procesach informatycznych i operacyjnych jednostki, - z wybranego przez jednostkę sposobu ujawnienia informacji niefinansowych (czy jako element sprawozdania z działalności, czy oddzielne sprawozdanie), - z zakresu ujawnień i stosowanego standardu prezentowania danych danego typu, - z wybranego przez jednostkę sposobu przygotowania tych informacji, tj. samodzielne przygotowywanie tych informacji, czy zlecenie ich opracowania podmiotowi zewnętrznemu. Natomiast w przypadku spółek już obecnie raportujących dobrowolnie informacje niefinansowe nie powinien wystąpić istotny wzrost kosztów. Wysokość opłaty sądowej oraz opłaty za ogłoszenie wpisu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym jest stała. Dla jej wysokości nie ma znaczenia objętość składanego przez jednostkę do sądu rejestrowego sprawozdania działalności. Dlatego nałożenie na niektóre podmioty obowiązku umieszczania w sprawozdaniach z działalności dodatkowych informacji pozostanie bez wpływu na wysokość opłat obciążających wnioskodawcę w postępowaniu rejestrowym. Jeżeli jednostka podejmie decyzję o sporządzaniu odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych - które nie jest częścią sprawozdania z działalności - wówczas taki dokument będzie przyjęty do jawnych akt rejestrowych podmiotu w KRS, na podstawie wniosku, od którego zostanie pobrana opłata sądowa w wysokości 40 zł.	
	Jednostki stosujące przepisy ustawy o rachunkowości	Korzyści Nastąpi zmniejszenie kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw związanych z przechowywaniem dowodów księgowych oraz zastosowaniem pozostałych uproszczeń przewidzianych w projekcie. Zmniejszenie kosztów sporządzania sprawozdań finansowych przez określone organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)		
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Wzrost pracochłonności poprzez nałożenie wymogu sporządzania dodatkowych informacji. Dodatkowe działania w ramach spółek związane z koniecznością m.in. analizy czy i w jaki sposób dana spółka zarządza ryzykami w obszarach, które będą objęte sprawozdawczością niefinansową. Korzyści Zachęta do realizowania strategii w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. Bardziej przyjazne przepisy o rachunkowości w zakresie zasad ewidencji leasingu dla jednostek sektora finansów publicznych oraz zasad kalkulacji kosztu	

		wytworzenia produktu dla szerszej grupy jednostek, mogą obniżyć pracochłonność w prowadzeniu ksiąg rachunkowych tych jednostek, sporządzania sprawozdań finansowych dla określonych organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego. Nastąpi ujednolicenie przepisów z zakresu rachunkowości.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	przedsiębiorstwa	Podejmowanie decyzji inwestycyjnych w oparciu o ujawniane dane niefinansowe.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zwiększenie przejrzystości informacji społecznych i środowiskowych ujawnianych przez duże jednostki i grupy kapitałowe.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń: dane z UKNF, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz ankietowanych jednostek, danych z dnia 31 grudnia 2015 r. z Krajowego Rejestru Sądowego Ministerstwa Sprawiedliwości (otrzymanych z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej).	

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☒ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

Wprowadzenie zmian wykraczających poza zakres dyrektywy nie wpłynie na zwiększenie obciążeń regulacyjnych dla jednostek. Nastąpi zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla jednostek poprzez wprowadzenie uproszczeń dotyczących przechowywania dowodów księgowych oraz uproszczonych zasad ewidencji w księgach rachunkowych umów leasingu oraz kalkulacji kosztu wytworzenia produktu dla szerszego kręgu jednostek. Wprowadzenie powyższych uproszczeń powinno spowodować zmniejszenie ilości procedur przy wykonywaniu tychże czynności przez służby finansowo-księgowe.

Ponadto nastąpi dostosowanie odpowiednich przepisów ustawy o rachunkowości do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (oraz jej aktów wykonawczych).

Pozostałe zmiany przepisów, niezwiązane z raportowaniem na temat informacji niefinansowych, dotyczące inwentaryzacji oraz ujawniania informacji w informacji dodatkowej, mają charakter doprecyzowujący.

Wprowadzenie rozszerzonego raportowania niefinansowego dla dużych przedsiębiorstw i grup kapitałowych jest obowiązkiem dla państwa członkowskiego UE.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie projektowanych przepisów nie będzie oddziaływać na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu		
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Państwa członkowskie zobowiązane są do implementacji postanowień dyrektywy, o których mowa w pkt 1 do dnia 6 grudnia 2016 r., a jednostki będą miały obowiązek stosowania nowych przepisów do sprawozdania z działalności (lub odrębnego sprawozdania prezentującego dane niefinansowe) sporządzonego za rok obrotowy rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2017 r. lub po tej dacie.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
. Nie jest planowana ewaluacja efektów projektu - projekt wdraża prawo UE.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		

